

Nadir eserler bu kütüphanede

Sümeyra Yarış Topal ■ 19'da

BİRLİKTE başaracağız

'TOBB Türkiye Ekonomi Şurası'na iştirak eden İTO Başkanı Şekib Avdagiç, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz Başkanlığında Orta Vadeli Program hazırlık sürecini ele aldıklarını belirterek, "Başarıyı birlikte yakalayacağız" mesajını paylaştı. ■ 7

Ekonomi yönetimi iş dünyasıyla istişarede

TOBB'un ev sahipliğinde düzenlenen Türkiye Ekonomi Şurası'nda ekonomi yönetimi, Türkiye iş dünyası temsilcileriyle buluştu.

TOBB Türkiye Ekonomi Şurası'na katılan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Eylül ayının ilk yarısında açıklamayı planladıkları Orta Vadeli Program (OVP) ve 2023-2028 dönemini kapsayan 5 yıllık 12. Kalkınma Planı'nı da sonuçlandırmak üzere olduklarını söyledi. Ekonomiyle ilgili bakan ve bürokratlarla birlikte Türkiye'nin her tarafından gelen iş dünyası temsilcileriyle buluşan Cevdet Yılmaz, "İstişare eden, isabetli olur" diye konuştu. ■ 7'de

İSTANBUL TİCARET

"Tüccar, milletin emeği ve üretimini kıymetlendirmek için eline ve zekasına emniyet edilen ve bu emniyete layakat göstermesi gereken adamdır."

H. Otatürk

18 AĞUSTOS 2023 YIL: 65 SAYI: 3272 ISSN 1300-3666

İSTANBUL TİCARET ODASI YAYINI

www.istanbulticaretgazetesi.com

Lisansüstü için 5 enstitüde fırsat

İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora başvuruları başladı. Beş enstitüde iş dünyasının ihtiyaçlarına göre belirlenen bölümlerde herkese uygun lisansüstü programlar bulunuyor. ■ 14'te

Küresel taşımacılıkta yeni rota

Arktik Okyanusu üzerinde yer alan ve Avrupa ile Asya-Pasifik bölgesi arasındaki en kısa ulaşım rotası olan Kuzey Deniz Rotası (NSR) son yıllarda artan kapasitesiyle küresel taşımacılık sektörünün gözdesi haline geldi. Son 10 yılda taşıma kapasitesi 10 kat artan rotada buzkıranlar rehberliğinde taşımacılık gerçekleşiyor. ■ 11'de

Karbon kredilerinde yükselen kıta

AB'nin uygulayacağı karbon vergisi, global karbon piyasasını hareketlendirdi. Afrika, düşük karbon salınımı ve doğal kaynaklarıyla karbon kredilerinin merkezi haline geliyor. Gelişmiş ülkeler, karbon kotasını dengede tutabilmek için Afrika'dan kredi alarak çözüm arıyor. Prof. Dr. Ahmet Kavas ■ 13'te

Dijitalde 'ücretsiz' içerik' bitiyor

Fatma Genç ■ 17

Yapay zekada gündem güvenlik

Yapay zeka teknolojisinin hızla yayılması, iş dünyasına pek çok fırsat sunarken artan güvenlik açıkları da endişe yaratıyor. ■ 10'da

KÜRESEL ORTALAMA

Dünya genelinde 5.7 trilyon dolarlık pazar hacmine ulaşan e-ticarete, alternatif ödeme yöntemleri ağırlığını artırıyor. Alternatif ödeme yöntemlerinin e-ticaret ödemelerindeki küresel ortalaması, geçen yıl yüzde 66 seviyesinde gerçekleşti. Küreselde ödeme ibresi gün geçtikçe alternatif ödemelere yöneliyor.

PAYI YÜZDE 29

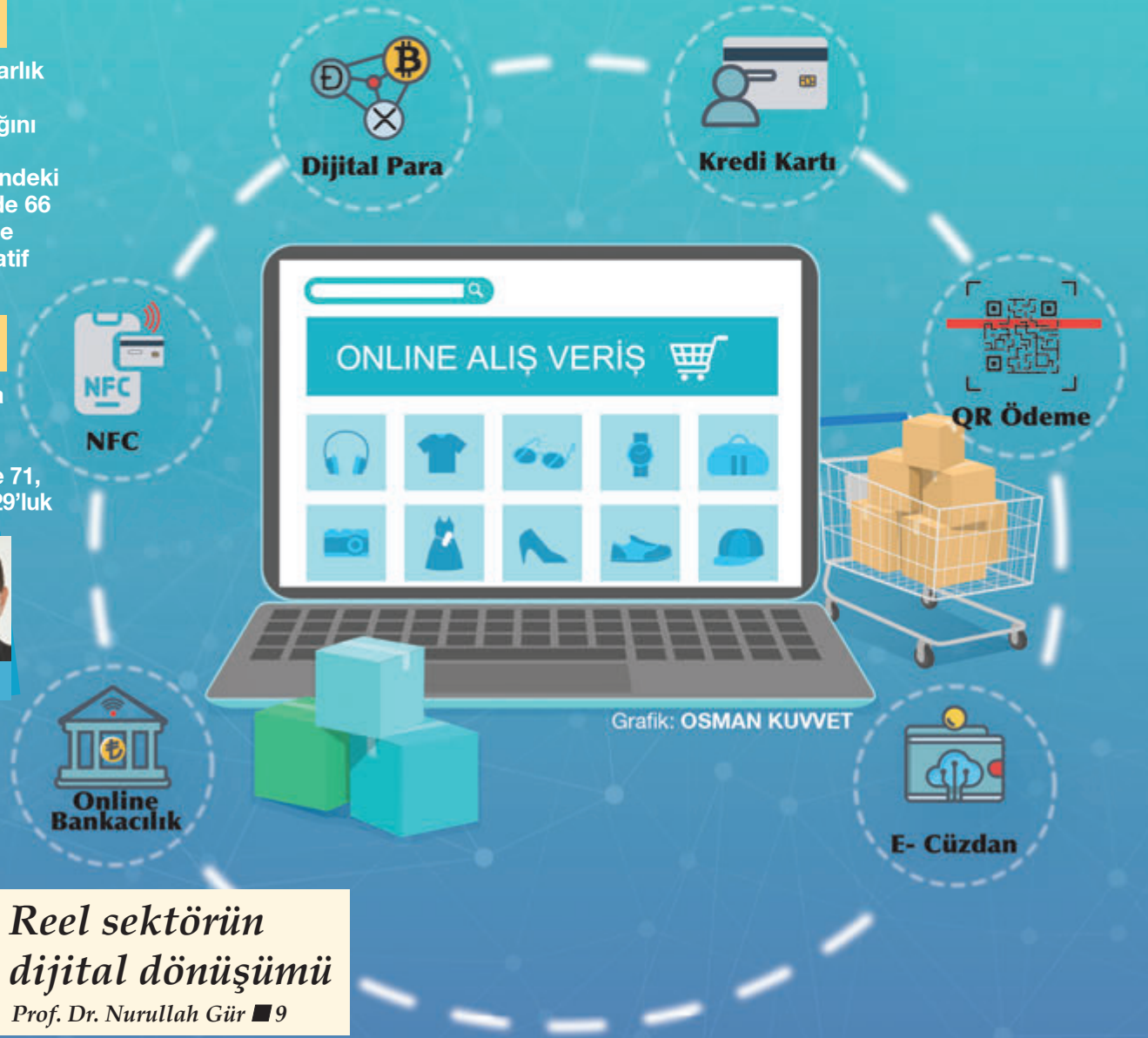
Türkiye'de de e-ticaret sahasında alternatif ödeme yöntemlerinin payı artmaya başladı. Verilere göre geleneksel ödeme yöntemleri yüzde 71, alternatif ödeme yöntemleri yüzde 29'luk bir pay alıyor. İstanbul Finans Merkezi'nin etkisiyle, Türkiye'deki alternatif ödeme sistemlerindeki potansiyelin de harekete geçeceği belirtiliyor. ■ 8

Serif KILIÇLI

İTOSAM araştırdı Hibrit ihracatta öncülük

İTOSAM'ın İstanbul'da yaptığı araştırmaya göre ihracatçı şirketlerin yüzde 67.2'si, aynı zamanda e-ihracat yapıyor. ■ 9'da

Reel sektörün dijital dönüşümü

Prof. Dr. Nurullah Gür ■ 9

Depremi algılayan akıllı asistan

Teknopark İstanbul firmalarından Folovmi Teknoloji'nin patent başvurusunu yaptığı, Nefes Akıllı Ortam Asistanı depremi algılıyor. Cihaz sarsıntı anında devreye girerek güvenlik tedbirlerini hızla uyguluyor. Deprem uyarısını ilgili kişi ve kuruluşlara lokasyon bazlı bildiriyor. ■ 16

Elektrikli araçta yangın riskini azaltmak mümkün

Elektrikli araçların çevreci özelliğine rağmen, batarya sorunları nedeniyle yangın riski taşıdığı biliniyor. Uzmanlar, gelişmiş batarya teknolojileri, modern yangın önleme sistemleri ve kullanıcı bilincinin artırılması gibi çözüm yollarının yangın riskini azaltmada kritik olduğunu söylüyor. Barış Cabacı ■ 15'te

Su ürünlerinde deprem desteği

KAHRAMANMARAŞ merkezli depremlerde işletmeleri zarar gören ve desteklerden yararlanmak isteyen su ürünleri yetiştiricilerinin 8 Eylül'e kadar Tarım ve Orman Bakanlığı il veya ilçe müdürlüklerine müracaat etmeleri gerekiyor. Bakanlık tarafından hazırlanan Depremden Zarar Gören Su Ürünleri Yetiştiricilik İşletmelerinin Desteklenmesine İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete'de yayımlandı.

17 ilde 29 YEKA alanı

ENERJİ ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 17 ildeki 29 araziye rüzgar enerjisine dayalı Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) ilan etti. Bakanlığın konuya ilişkin kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, Adıyaman, Malatya, Çankırı, Çorum, Elazığ, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Karaman, Kütahya, Uşak, Eskişehir, Tokat, Samsun, Sivas, Trabzon ve Yozgat'ta rüzgar enerjisine dayalı 29 YEKA belirlendi. Kararda, söz konusu alanların köşe koordinatları ve kroki bilgileriyle alan büyüklükleri paylaşıldı.

Otopark yönetmeliğinde kolaylık

ÇEVRE, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca hazırlanan Otopark Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlandı. Yönetmeliğe eklenen hükümle, afetlere hazırlık kapsamında riskli yapı tespiti sonucu yıkılan yapıların bulunduğu parsellerde, yeni yapılacak yapıların otopark ihtiyacının çözümünde yönetmelikte belirtilen usuller, herhangi bir öncelik sırası olmadan uygulanabilecek. Bunun yanı sıra otopark bedeline ve bu bedelin hesabına esas asgari otopark miktarlarına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, ruhsat vermeye yetkili idarece meclis kararıyla farklı usuller de belirlenebilecek.

Şarj istasyonlarında yeşil dönem

Araç şarj ağı işletmecileri, şarj hizmetinde kullanılan elektriğin yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilmesi halinde şarj istasyonlarından tamamını veya bazılarını "yeşil şarj istasyonu" olarak belirleyebilecek.

ŞARJ hizmeti yönetmeliğinde değişiklik yapan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) yönetmeliğine göre, yeşil şarj istasyonları serbest erişim platformunda ayrı bir renk veya işaret ile gösterilecek. Kullanıcılar nezdinde ayırt edilmesine ilişkin logo veya işaretler, EPDK tarafından belirlenebilecek. Söz konusu düzenleme Resmi Gazete'de yayımlandı.

İşletmeciler, bu kapsamda tedarik edilen elektrik enerjisinin belirli bir miktarının veya oranının yenilenebilir enerji kaynaklarından üretildiğine dair kanıt sağlayan ve ihraç edilen, her biri 1 MWh elektrik

üretimine tekabül eden YEK-G belgesini kullanıcılara itfa ve ifşa etmekle yükümlü olacak.

GAİRANTİ YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA

Bu işletmeciler, kendi şarj ağında yer alan şarj istasyonlarında şarj hizmetine konu olan elektrik enerjisi için elektrik piyasasında yenilenebilir enerji kaynak garanti belgesi yönetmeliği kapsamında faaliyet gösterebilecek.

Bu arada Resmi Gazete'de YEK-G sistemi ve organize YEK-G piyasası işletimine ilişkin esaslarda değişiklikler öngören EPDK kararı da yayımlandı.

Ek MTV ve yapılandırmada son gün 31 Ağustos

MOTORLU taşıtlar vergisinin ek ödemesinin ilk taksiti için son tarih yaklaşıyor. 31 Ağustos'a kadar ödemelerin yapılması gerekiyor. Ayrıca yapılandırmadan faydalanamayan mükelleflerin de hesaplanan tutarların tamamının faizi ile ödemesi için de belirlenen son tarih 31 Ağustos. Vergi, araç sahiplerinin 2023 yılında ödedikleri miktar kadar olacak. Bu yıl mahsus ve bir kez ödenecek.

DEPREM MUAFİYETİ

Eylül 2023'te ilk defa kayıt ve tescil edilmiş otomobiller için yıllık motorlu taşıtlar vergisinin yarısı kadar ek vergi alınacak. Ek motorlu taşıtlar vergisini ödemeyenler araçlarını satamayacak ve trafikten çekemeyecek. Ayrıca hurdaya

ayıramayacak veya yurt dışına çıkaramayacak. Muayene de yaptırılmayacak. Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenenler ise ek motorlu taşıtlar vergisinden muaf olacak.

KİMLERİ KAPSIYOR

Kapsamlı borç yapılandırması için de ödeme süresi 31 Ağustos tarihinde doluyor. Peşin veya taksitli seçeneğini seçip, ilk taksit ödeme süresini geçirip ödemeyenler veya eksik ödeyenler kapsamında olacak. Vergi mükellefleri bu tutarların tamamını geç ödeme zammı ile birlikte ağustos ayı sonuna kadar ödeyebilecek. Katsayı uygulanmaksızın kanundan yararlanılmış olacak. Ancak peşin ödeme indiriminden faydalanılamayacak.

Kullanılmayan ofislere konut ruhsatı

ÇEVRE, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca hazırlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlandı.

4 YERİNE 7 KAT

Bakanlıktan alınan bilgiye göre, düzenleme kapsamında Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde yer alan 4 kat ve üzeri konut binalarındaki kapalı çıkma yapılmama kuralı, 7 kat üzeri binalar olacak şekilde güncellendi. Böylece bazı küçük parsellerde daha kullanışlı bina projelerinin düzenlenebilmesi sağlandı.

Değişiklikle ayrıca bina emniyeti için de önlemler alındı. Bu kapsamda kapalı çıkma yapılan binalardaki tüm kolonların birbirlerine, her iki yönde kirişlerle bağlanması kuralı getirildi.

KAT YÜKSEKLİĞİ

Öte yandan 3 katı geçmeyen binalarda geleneksel yapı anlayışına uygun ve daha ferah

mekanlar oluşabilmesi amacıyla kat yüksekliklerinin 4 metreye kadar çıkarılabilmesine imkan tanındı.

1 TEMMUZ 2024'E KADAR

Covid-19 nedeniyle ofis kullanımlarının azalması ve konut ihtiyacının artması dikkate alınarak, atıl durumdaki boş ofislere ilişkin de düzenlemeye gidildi. Buna göre, 1 Temmuz 2023'den önce ofis veya büro amaçlı yapı

ruhsatı düzenlenerek yapımına başlanmış veya yapı kullanma izni düzenlenmiş olan yapılarda, 1 Temmuz 2024'e kadar sonuçlanmak kaydı ile parselin tamamında konut kullanım oranı yüzde 30'u geçmeyecek şekilde kullanım amacı değişikliğine yönelik tadilat ruhsatı düzenlenebilecek. Bu oran belediye meclisi kararıyla yüzde 50'ye kadar çıkartılabilecek.

Doğal gaz ihracatında düzenleme

DOĞAL gaz ihracatında uygulanacak iletim kapasite bedeline ilişkin usul ve esaslar belirlendi. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun konuya ilişkin kurul kararı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, iletim şirketi her bir ihracat çıkış noktasında uygulayacağı kapasite bedelini ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla serbestçe belirleyecek. İletim şirketi sonraki takvim yılında her bir ihracat çıkış noktasında uygulayacağı iletim kapasite bedelini ve bu bedelin uygulanmasına ilişkin koşulları her yıl kısım ayı içerisinde belirleyecek ve internet sitesinde ilan edecek. İhracat çıkış noktası iletim kapasite bedelinde ve bu bedelin uygulanmasına ilişkin koşullarda yapılacak değişiklikler, iletim şirketinin internet sitesinde yayımlandıkları günü izleyen ay başından itibaren uygulamaya girecek.

Tıbbi cihazda hatalı tanıtıma yaptırım

TİBBİ Cihaz Satış, Reklam ve Tanıtım Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle kayıt ve bilgi yönetim sistemine ilişkin idari yaptırımlarda düzenleme yapıldı. Buna göre Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu; kayıt ve bilgi yönetim sistemlerine gerçeğe aykırı bilgi ve belgelerle başvuru yapıldığını tespit etmesi halinde, bu işlemleri yapan kişi veya kuruluşların ilgili kayıt ve bilgi yönetim sistemlerine erişimini kısıtlayabilecek. Bu işlemleri yapan kişilerin bu yönetmelik uyarınca almış oldukları eğitimler de iptal edilecek.

Her ölçekte işletmenin çözümü Uyumsoft'ta!

27 yıllık tecrübemizle küçük, orta ve büyük ölçekli tüm işletmelerin dijitalleşme süreçlerinde 7/24 yanındayız.

ERP

CRM

HRM

Ticari Yazılım

e-Belge

Ön Muhasebe

Banka Bakiyem

uyumsoft
www.uyumsoft.com

QR KODLA BİZE BAĞLANIN

HER GÜN 250 YENİ ŞİRKETİN BİLGİLERİNİ ALIN

İstanbul Ticaret Odası'nda (İTO) her gün yaklaşık 250 yeni şirketin kaydı gerçekleştiriliyor. Bu listelere İstanbul Ticaret Gazetesi okuyucuları artık kolayca ulaşacak.

İTO'da son bir hafta içinde kurulan yeni şirketlerin listesine ulaşmak için **QR kodu taramanız** ya da bilgisayarınızda https://www.ito.org.tr/documents/qr_code/170823.pdf adresini ziyaret etmeniz yeterli.

Denizin rüzgarı elektrik açığına çare olacak

Karasal rüzgar enerji santrali (RES) projeleri ile önemli bir başarı yakalayan Türkiye, deniz üstü RES'lerle de bu başarıyı sürdürmeyi hedefliyor. Türkiye'nin potansiyelini kullanması halinde mevcut elektrik üretiminin dörtte üçünden fazlası, deniz üstü RES'lerden karşılanabilecek.

AVRUPA Rüzgar Enerjisi Birliği WindEurope tarafından hazırlanan "2022 Avrupa Rüzgar İstatistikleri ve 2023-2027 Görünümü" raporuna göre, Türkiye'de geçen yıl ilave edilen rüzgar enerjisi kapasitesi 867 megavat olurken, toplam kurulu güç 11 bin 969 megavata yükseldi. Böylelikle Türkiye Kurulu güç sıralamasında Avrupa'da geçen yıl önceki yıla göre bir basamak yükselerek 6. sırada yer aldı. Ulaşılan yaklaşık 12 bin megavatlık kurulu güç ile Türkiye, Avrupa'nın kurulu güç açısından rüzgar enerjisinin üçte birini oluşturan 6 ülkesinden biri oldu.

TOPLAM KAPASİTE

Türkiye'nin toplam açık deniz rüzgar potansiyelinin 50 metreden az derinlikte 18 gigavat sabit, 50-1000 metre derinlikte 57 gigavat olmak

üzere yaklaşık 75 gigavat olduğunu belirten Denizüstü Rüzgar Enerjisi Derneği Başkanı Dr. Murat Durak şu değerlendirmelerde bulundu: "Dünya Bankasının yayınladığı rapora göre, Türkiye'de açık deniz rüzgar enerjisi potansiyelinin en fazla olduğu bölge rüzgar hızlarının saniyede 9 metre hıza ulaşabildiği Ege Bölgesi'nin kuzeybatısında kalan alanlardır. Teknik olarak bu bölge 6 gigavat sabit, 19 gigavat yüzer olmak üzere toplam 25 gigavat potansiyele sahip. Ege Bölgesi'ni rüzgar hızlarının saniyede 7-8 metre hızlara ulaştığı Marmara ve Karadeniz bölgeleri takip ediyor."

ALTYAPI VE DEPOLAMA

Deniz üstü RES'lerdeki yüksek potansiyele dikkat çeken Dr. Murat Durak; "Mevcutta 105 bin megavatlık kurulu elektrik gücü bulunan

Türkiye'de tüm kaynakların kullanılması için projelere ihtiyaç duyuluyor. Türkiye'nin, denizlerdeki rüzgar potansiyeliyle altyapı ve depolama teknolojilerini tam entegre kullanması halinde mevcut elektrik

üretiminin dörtte üçünden fazlası deniz üstü RES'lerden karşılanabilir. Bu santraller karasal

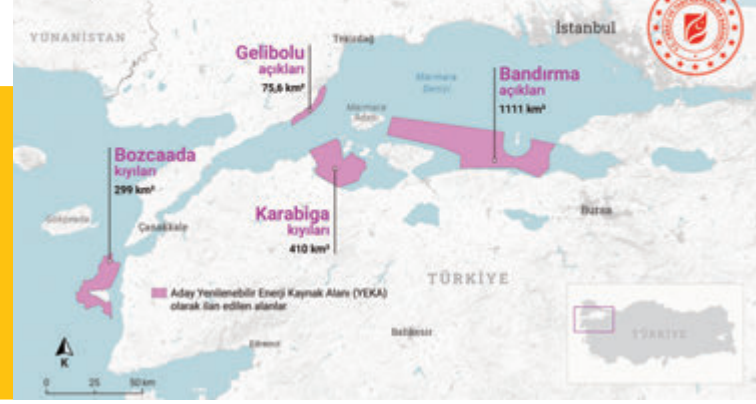
olanlara göre bazı avantaj ve dezavantajlara sahip olsa da denizde rüzgar şiddetinin karaya oranla çok daha fazla ve sürekli olması açısından uzun vadede daha fazla kar getiren bir yatırım olma özelliğini taşıyor" dedi.

Deniz üstü RES'ler yeşil hidrojen de üretecek

Ocak ayında Ulusal Enerji Planı ile Hidrojen Teknolojileri Stratejisi ve Yol Haritası'nı açıklayan Türkiye, hidrojenle elektrolizör kurulu gücünü 2030'da 2, 2035'te 5 ve 2053 yılında 70 gigavata çıkarmayı hedefliyor. Deniz üstü RES'lerin hidrojenle de etkili olması bekleniyor. Denizüstü Rüzgar Enerjisi Derneği Başkanı Dr. Murat Durak Güney Marmara Kalkınma Ajansının koordinatör olarak yer aldığı uluslararası ortaklı 16 üyeli konsorsiyum tarafından hazırlanan HYSouthMarmara Projesi Ufuk Temiz Hidrojen Ortaklığı'nın desteklenmeye hak kazandığı bilgisini de verdi. Deniz üstü rüzgar enerjisinden elde edilen elektrikle yeşil hidrojen üretiminin amaçlandığı projenin 36.8 milyon Euro toplam bütçeyle 5 yıl süreceğini anlatan Durak, "Türkiye'nin ilk Yeşil Hidrojen Vadisi hayata geçirilecektir. Projenin başarılı olmasıyla şimdiye kadarki en yüksek hibe tutan olan 8 milyon Euro AB hibesi ülkemize kazandırıldı ve Türkiye Çerçeve Programları tarihinde bir ilk yaşandı" dedi. Durak, Güney Marmara Hidrojen Kıyısı Platformu'nun ilk somut adımlarından birisi olacak bu projeye sadece yeşil hidrojen üretimine değil sıvı ve katı hidrojen türlerinin üretimine de yer verileceğini kaydetti.

Deniz üstü RES için aday YEKA'ların büyüklükleri belirlendi

Teknik ve ekonomik analiz çalışması yapılacak

Karasal rüzgar enerji santrallerindeki (RES) yatırımlarıyla tüm elektrik kurulu gücünün içindeki rüzgar enerjisi kurulu gücünün payını yüzde 11 seviyesine yükselten Türkiye'nin yeni hedefi deniz üstü RES'ler oldu. Enerji ve Tabii Kaynaklar

Bakanlığı tarafından deniz üstü rüzgar enerjisinde Bandırma açıklarında 1111 kilometre kare alan, Bozcaada açıklarında 299 kilometrekare, Gelibolu açıklarında 75.6 kilometrekare ve Karabiga kıyılarında 410 kilometrekare alan aday

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) olarak tahsis edildi. Teknik ve ekonomik analizler ile kapasitenin belirlenmesine yönelik çalışmaların ardından, alınan sonuçlara göre deniz üstü RES kuruluma yönelik faaliyetler yürütülecek.

Derleyen: Necmi Uysal necmi.uysal@ito.org.tr

Uluslararası emtia piyasaları

Güncel Haftalık Yıllık

ENERJİ

		Değişim %
Petrol (Brent. \$/Varil)	84.5	-1.6 -8.5
Doğalgaz (Henry Hub. \$ /MMBtu)	2.65	-4.7 -71.6
Doğalgaz (Dutch TFF. EURO/MWh)	38.8	22.4 -82.8
Termal Kömür (\$/Ton. FOB. Newcastle)		
Avustralya. 6.000 KCal/kg)	147	3.5 -64.3

METALLER

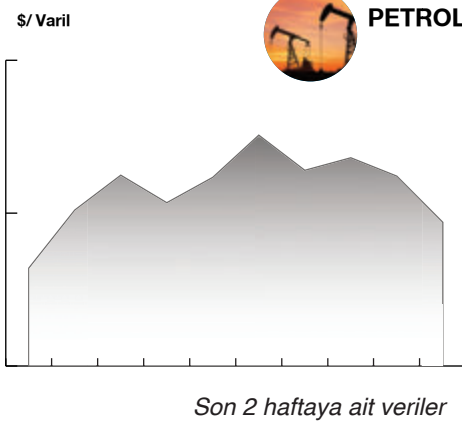
Altın (\$/Ons)	1.905	-1.3 8.2
Gümüş (\$/Ons)	22.59	-1.4 12.2
Platin (\$/Ons)	892	-1.8 -4.8
Bakır (\$/Ton)	8.126	-1.8 1.9
Alüminyum (\$/Ton)	2.143	-2.3 -10.4
İnşaat Çeliği (Çin. \$/Ton)	536	2.2 -12.7
Demir Cevheri (\$/Ton. CFR. Tianjin-Çin. %63.5)	104	-1.4 -1.4
Kurşun (\$/Ton)	2.099	-0.5 -4.2
Kalay (\$/Ton)	24.550	-10.8 -39.0
Çinko (\$/Ton)	2.312	-5.5 -40.4
Nikel (\$/Ton)	19.682	-4.6 -12.5

TARIM ÜRÜNLERİ

Buğday (\$/Ton)	223	-7.2 -22.3
Mısır (\$/Bushel)	4.6	-4.5 -24.4
Mısır (\$/Ton)	183	
Pamuk (\$/Lb)	0.86	-0.1 -23.8
Kakao (\$/Ton)	3.420	0.4 63.7
Kahve (\$/Lb)	1.50	-6.8 -31.5
Şeker (\$/Lb)	0.23	1.4 33.8
Kereste (\$/m³)	217	2.6 -25.9
Ayçiçek Yağı (USD/Ton)	920	-3.2 -38.0
Palmye Yağı (\$/Ton)	800	-0.2 -14.0
Baltık Kuru Yüke Endeksi	1.166	2.1 -17.0
Emtia Endeksi (CRB Index)	307	-1.6 -0.6

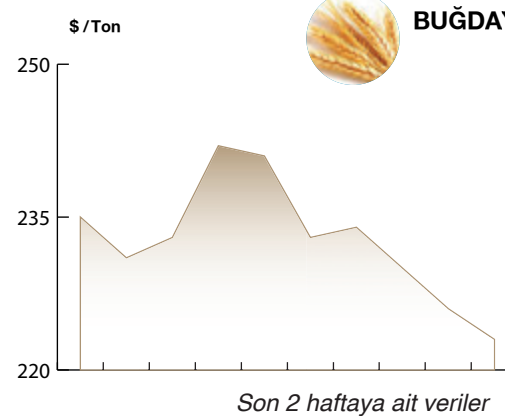
Veriler, 15 Ağustos 2023 itibarıyla düzenlenmiştir.

En hareketli ürünler

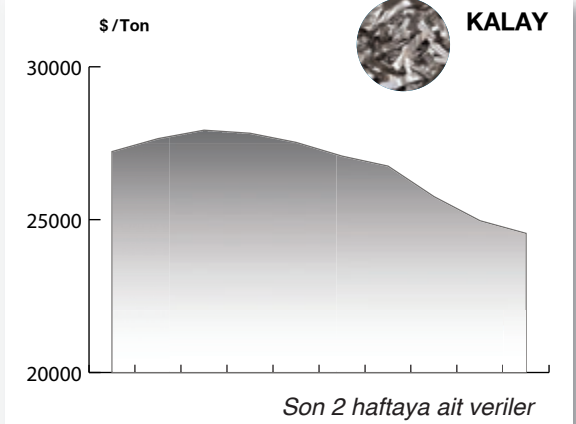
Büyüme endişesi

Çin'de satış üretim ve yatırım sabit verilerinin beklentilerin altında gelmesi, Brent petrolünü 85 doların altına geriledi. ABD'de açıklanan perakende satışların beklenden güçlü gelmesi FED'in yüksek faiz oranlarını daha uzun süre devam ettireceği, büyümenin ve petrol talebinin düşeceği yorumlarının yapılmasına neden oldu ve ABD petrol stoklarının beklenti olan 2.3 milyon varil yerine 6.2 milyon varil düşmesine rağmen petrol fiyatlarına satış getirdi.

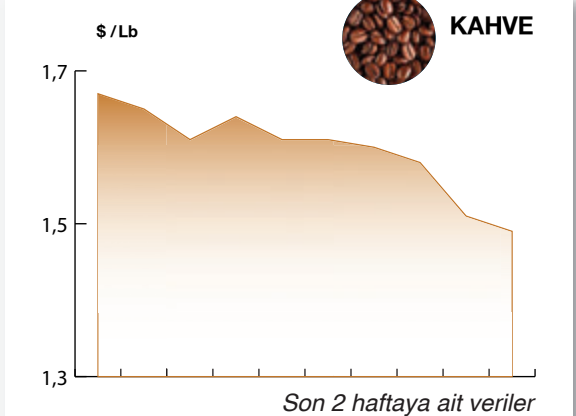
Rekor üretim beklentisi

Buğday fiyatları, tahıl koridoru anlaşması uzatılmadığı halde, büyük üreticilerden gelen üretim haberleriyle geçen hafta yüzde 7.2 düştü ve 6 dolar seviyesine yaklaştı. Sibirya'da yaşanan kuraklığa rağmen Rusya'da rekor üretim artışı bekleniyor. ABD'nin buğday üretim bölgelerinde de hava durumunun ürün lehine değişmesi rekor beklentilerini artırdı. Küresel buğday tüketiminin bu yıl AB ve Çin kaynaklı olmak üzere 3.4 milyon ton düşüşle 796.1 milyon ton olması bekleniyor.

Talep düşük

En büyük kalay üreticisi Çin'de Wa State kalay madeninin 1 ila 3 ay süreyle kapatılmasına rağmen kalay fiyatları geçen hafta yüzde 10.8 düşerek 25 bin doların altına geriledi. İhracat artışına rağmen fiyattaki düşüşün sebebi, Çin'in üretim aktivitesindeki yavaşlama, emlak sektöründeki sorunların devam etmesi ve ülkenin ihracatında görülen gerileme olarak gösteriliyor. Ayrıca kalayın kullanım alanı olan yarıiletken sektöründe küresel bazda haziran ayında görülen yüzde 17.3 düşüş de etkili oldu.

7 ayın en düşüğünde

Kahve fiyatları, Brezilya'da hasat döneminin sonuna yaklaşırken son yedi ayın en düşük seviyesi olan 1.50 dolara kadar geriledi. Geçen yıl 4 Ağustos itibarıyla ürünün yüzde 71.7'si hasat edilirken, bu yıl yüzde 74.9'u hasat edildi. Bu da kısa vadede piyasaya daha fazla kahve girmesine neden oluyor. Bir diğer etken de Brezilya Real'inin değer kaybetmesi. ABD Tarım Bakanlığı'nın raporuna göre kahve üretimi 2023/24 döneminde yüzde 2.5 artış ile 174.3 milyon çuvala ulaşacak.

Yılda 400 milyon dolarlık kömür ithalatı önlenebilir

Uzmanlara göre atıktan türetilmiş yakıtın; azaltılmış sera gazı emisyonları, artan enerji güvenliği ve azaltılmış depolama alanı gereksinimi de dahil olmak üzere birçok çevresel faydası var. Türkiye’de bu yöntemle elde edilen enerji kullanılarak yılda 400 milyon dolarlık kömür ithalatı önlenebilir.

ATIKTAN ENERJİYLE

Uzmanlar, fosil yakıtlara alternatif bir enerji kaynağı olan atıktan türetilmiş yakıtın, sera gazı emisyonlarının ve çöp depolama alanlarının azaltılmasına katkıda bulunduğunu, aynı zamanda yakıt maliyetlerini de önemli oranda azalttığını belirtiyor. İklim değişikliği ve küresel ısınmayla mücadele edebilmenin en önemli yolu, fosil yakıtlara bağımlılığı azaltmaktan geçiyor. Bu nedenle başta kömür olmak üzere fosil yakıtların kullanımını azaltacak alternatif yakıt türleriyle ilgili uygulamalar her geçen gün daha fazla önem kazanırken atıktan türetilmiş yakıt (ATY), bu alternatiflerden biri olarak öne çıkıyor.

ISIL DEĞERİ YÜKSEK

Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümü Organik Kimya Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Jale Yanık, ATY’yi, evsel veya endüstriyel atıklardan plastik, cam, metal gibi geri dönüştürülebilir malzemelerin ayrıştırılmasından sonra kalan yanıcı formda ve ısı değeri yüksek, alternatif bir katı yakıt türü olarak tanımladı. ATY’lerin elektrik santrallerinde kömürle beraber yakılarak veya kireç, çimento fabrikalarında ısı amacıyla kullanıldığını anlatan Yanık, şöyle devam etti: “Endüstriyel atıkların kilogram başına kalori değerleri 2 bin 500 - 4 bin kilo kalori kadardır. Evsel atıklar da 3 bin, 3 bin 500 kadardır. Yerli kömürümüzün kilogram başına kalori değerlerinin 2 bin kilo kalori

olduğu göz önüne alınırsa atıklardan yakıt elde ettiğimiz zaman ortaya çıkan enerji hiç de azımsanamayacak kadar fazla olacak. Çünkü bu atıklar yerli kömürümüzün kalorisinin 2 katı kadar enerjiye sahip”

TÜRKİYE KAZANABİLİR

Atıktan enerji üretimi alanında faaliyet gösteren Süreko şirketinin yayımladığı bir rapora atıfta bulunan Yanık, Türkiye’de sadece çöpten elde edilecek yakıt miktarının günde 10 bin ton civarında olduğuna, bu miktarın Türkiye’ye vereceği enerji eş değerinin, kömür ithalatını yıllık 400 milyon dolar azaltacağına dikkati çekti. ATY’nin dünyada en fazla kullanıldığı alanın yüzde 56 ile çimento sanayisi olduğunu vurgulayan Yanık, “İkinci olarak ki bu çimento sanayisinde kullanılan çok daha az miktarı, kömürle beraber yakılarak elektrik enerjisi üretiminde kullanılıyor. Ayrıca kömürle beraber kojenerasyon (elektrik ve ısı üretimi) sistemlerinde ve bir kısım gazlaştırmada da kullanılıyor” diye konuştu.

Türkiye’de ve dünyada kullanımı

Türkiye’de 2004 yılında yayımlanan ve 2017 yılında revizyona uğrayan ATY ve ek yakıt alternatif ham madde tebliği olduğunu hatırlatan Yanık, atıktan türetilmiş yakıtın Türkiye’deki ve dünyadaki

kullanımına ilişkin şu bilgileri paylaştı: “Ülkemizde çimento sektöründe aşağı yukarı bir 55 fabrika var ve bildiğim kadıyla 35 tanesi atıkları alternatif yakıt olarak kullanılabile lisansına sahip. Avrupa Birliği’ne üye ülkelerde ısı elde etmek amacıyla 504 tane yakma tesisi bulunuyor. Bu ülkelerde ısı gücün yaklaşık yüzde 50’si, hatta bazı tesislerde gerekli olan ısı gücün yüzde 100’ü atıklardan sağlanıyor. Fransa’da 117, Almanya’da 100, Birleşik Krallıkta 54, Danimarka’da 25, İsveç’te 37, İsviçre’de 30, Norveç’te 18, Belçika’da 17, İspanya’da 13, İtalya’da 37, Hollanda’da 12, Avusturya’da 11, Finlandiya’da 9, Polonya’da 7, Portekiz 4, Çekya’da 4, İrlanda’da 2, Litvanya’da 2, Slovakya’da 2, Estonya’da 1, Macaristan’da 1 tane var. Lüksemburg gibi küçük bir ülkede bile 1 tane var.”

Çimentoda maliyet yüzde 80 düşürülebilir

Akademi Çevre Entegre Atık Yönetimi, Çevre ve Sürdürülebilirlik Müdürü ve aynı zamanda Çevre Yüksek Mühendisi Piraye Gök; katı, sıvı, tehlikeli ya da tehlikesiz endüstriyel atıklar ile laboratuvarlarında yaptıkları analizler sonucunda hazırladıkları kanımdan ATY ürettiklerini söyledi. ATY’yi çimento tesislerine alternatif yakıt olarak gönderdiklerini bildiren Gök, “Atıklar doğru olarak yönetildiğinde aslında firmalara ciddi anlamda ekonomik girdi sağlamakta ve işletme maliyetlerini düşürmektedir. ATY ile çimento tesislerinin yakıt maliyetlerini yüzde 80 oranında azaltmak mümkün. Bunun yanı sıra bizim bir yılda ürettiğimiz ATY ile kömür kullanımı 13 bin ton azaltılıyor” dedi.

İHALE İLANI

İhale Makamı	İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu
İşin Adı	Fatih ilçesi, Hobyar Mah. Yalı Köşkü Cad., 969 Ada, 63-64 Parsel İTO TAŞHAN EK BLOK ZEMİN İYİLEŞTİRME İŞLERİ İHALESİ
İşin Yeri	Fatih ilçesi, Hobyar mah. Yalı Köşkü cad., 969 Ada, 63 ve 85 Parsel
İşin Kapsamı	ZEMİN İYİLEŞTİRME İŞLERİ KAPSAMINDA JET GROUT İMALATI
İşin Süresi	45 Takvim Günü
Son Teklif Verme Tarihi ve Saati	22 Ağustos 2023 17:00
Teklif Dosyasının Teslim Yeri	İstanbul Ticaret Odası Merkez Binası, Zemin Kat, Evrak Kabul, Reşadiye Caddesi, 34112, Eminönü, Fatih, İstanbul.
İhale Dosyası Konusunda İrtibat	Canan TALAZ canan.talaz@hfmimarlik.com 0 546 479 2616 Yusuf ÖZCAN yusuf.ozcan@ito.org.tr 0 212 455 64 57

DÜNYANIN HER YERİNDEN YÜKSEK POTANSİYELLİ YETENEKLER Mİ ARIYORSUNUZ?

EUROPE'S ||| HEARTBEAT

► Bize katılın! Almanya ekonomisinin güç merkezi Kuzey Ren-Vestfalya’yı (NRW) keşfedin! Dünyanın her yerinden gelen yaklaşık 800.000 üniversite öğrencisine ev sahipliği yapan NRW, tüm sektörlerden şirketler için olağanüstü bir yetenek havuzu sunmaktadır. NRW’ye hoş geldiniz!

www.nrwglobalbusiness.com

NRW.GLOBAL BUSINESS
Trade & Investment Agency

Türkiye Kültür Yolları Festivali bu yıl üçüncü kez kapılarını açtı. Kapsamı genişletilerek 11 ile yayılan festival bir dünya markası olma hedefiyle ilerliyor. 2028’de 35 ile ulaşacak festival, Türkiye seyahati paketlerine de eklenecek. Sektör temsilcileri, Türkiye Kültür Yolları Festivalleri’nin turizme yeni can suyu olacağını öngörüyor.

Turizme ‘kültür yolu’ dopingi

SÜMEYRA YARIŞ TOPAL

TÜRKİYE Kültür Yolları Festivali bu yıl üçüncü kere sanatseverlerle buluşmak üzere ilk etap olan Kapadokya’da başladı. Her yıl kapsamı genişletilerek binlerce sanat etkinliğine katılım imkanı veren festivalin bu yılki rotası 11 il olarak belirlendi. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca yapılan açıklamaya göre bir dünya markası olma hedefinde ilerleyen Kültür Yolları Festivali’nin Türkiye seyahati paketlerine eklenme çalışmalarını da sürdürüyor. Festivallerin uluslararası acentelerin paketlerinde yer alması halinde turizm sektörünün ivme kazanacağı öngörülüyor.

İSTANBUL İLE BAŞLADI

Geçtiğimiz yıl bir çatı marka haline gelen Türkiye Kültür Yolları Festivali’nin ilk durağı 2020 yılında İstanbul Beyoğlu olmuştur. Beyoğlu Kültür Yolları Festivali ile markalaşma yönünde ilk adımın atıldığı festival geçtiğimiz yıl 5 ilde gerçekleşti. Bu yıl ilk durağı Nevşehir son durağı da Antalya olacak şekilde evrilen festival 11 ili kapsar hale geldi.

YILIN YARISINDA ETKİNLİK

Türkiye’nin festival turizm haritasında yeni duraklar oluşturan Türkiye Kültür Yolları Festivali uluslararası markalaşma hedefi ile ilerliyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca yapılan açıklamaya göre önümüzdeki dönemlerde uluslararası seyahat paketlerine de eklenmesi beklenen Festival neredeyse yılın yarısını kapsayacak şekilde planlandı. Bu yıl ağustos ayında başlayarak kasım ayında son bulacak olan festivalin önümüzdeki yıllarda kapsamı genişletilecek.

2028’E KADAR 35 İL

Bu yıl Nevşehir Kapadokya ile başlayan festivalin ikinci durağı ise Erzurum

Beyoğlu’na yol eylülde açılıyor

Kültür Yolu Festivali’nin ilk kez başladığı Beyoğlu Kültür Yolu Festivali bu yıl eylül ayı sonunda gerçekleşecek. 15 gün boyunca çeşitli etkinliklerle icra edilecek olan festival 30 Eylül’de başlayacak, 15 Ekim’de son bulacak. Gün gün detayları netleşen program kapsamında sergiden konsere, çocuk etkinliklerinden tiyatrolara kadar yüzlerce etkinlik İstanbullular ve İstanbul ziyaretçileri ile buluşacak.

Palandöken olacak. Erzurum’u Trabzon Sümela, Çanakkale Troya, Başkent, Konya Mistik, İstanbul Beyoğlu Kültür Yolu, Diyarbakır Sur, İzmir Efes ve son olarak da Antalya Kültür Yolları Festivalleri izleyecek. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre festival 2028 yılına kadar 35 ile ulaşacak şekilde tasarlanacak. Festival kapsamında bu yıl 30 binden fazla sanatçı 4 binden fazla etkinlik 10 milyondan fazla insana ulaşacak.

KÜLTÜR DEĞERLERE HİZMET

Çok büyük bir bölümü ücretsiz etkinliklere sahne olacak festivaller kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre bu yıl 30 binden fazla sanatçı Türkiye markası için çalışacak. Festival turizm sektörüne can suyu olmasının yanı sıra kültürel değerlerin bir sonraki nesillere aktarılması görevini de icra ediyor olacak. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca yapılan açıklamaya göre kültüre sanata sanatçıya destek olunurken katılımcıların kültüre, sanata kolay, rahat ve etkili erişimi de sağlanmış olacak.

Festival şehirleri

Festivaller turizm sektöründe bir alt dal olarak ülkelere turist çekmenin önemli bir adımı olarak görülüyor. Dünyada özellikle festival zamanlarında turistlerin akın ettiği ülkeler mevcut. Fransa Cannes Film Festivali, Brezilya Rio Karnavalı, Hindistan Holi Festivali bunların başında geliyor. Türkiye’nin turizmüne ivme kazandıran festivallerinin başında ise asırlardır gerçekleştirilen “Kırkpınar Yağlı Güreşleri”, bilinen en eski festivallerden biri olan “Nevruz”, “Manisa Mesir Macunu Festivali” gibi festivaller yer alıyor.

Yabancı turisti de çekecek

Müberra Eresin- Türkiye Otelciler Birliği Başkanı: Türkiye Kültür Yolları Festivalleri’nden bugün yapılan haliyle memnuniyet duyuyor ve festivalleri destekliyoruz. Nevşehir’deki festivale 1 milyondan fazla kişinin katıldığı belirtiliyor. Sadece konserleri 620 bin kişi izledi. Buradan anlaşılabileceği üzere bu tür etkinlikler gerçekleştiği illerde özellikle yerli turist hareketine olumlu yansıyor. Yıllar geçtikçe başarıyla uygulanan ve gelenekselleşen etkinlikler o ilin en önemli

turizm enstrümanlarından biri haline geliyor. Zaman içinde sırf festivaller için yerli turistik ziyaret yapanların sayısı her geçen gün artacağı gibi yabancı turist hareketliliğine de katkı sağlayacaktır. Öte yandan bu festivaller o şehirde yaşayanlar açısından da önemli bir sosyal ve kültürel canlanmaya vesile oluyor. Dolayısıyla bu festivallerin hem ziyaretçiler hem de etkinlikler anlamında yerli ve yabancı katılımlarının artarak sürdürülebilir hale gelmesi en büyük dileğimiz.

Light + Building 2024

Frankfurt / Almanya
3 - 8 Mart 2024

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

AYDINLATMA TRENDLERİ, EV VE YAPI OTOMASYONU TEKNOLOJİLERİ İLE LIGHT + BUILDING FUARI'NDA YERİNİZİ ALIN

LIGHT + BUILDING 2024

- Dünyanın lider aydınlatma ve yapı teknolojileri fuarı
- 53 ülkeden katılımçı
- 150.000 ziyaretçi
- Yaklaşık 250.000 m² sergileme alanı
- Üç ayrı ihtisas salonunda Türkiye Milli İştirak Organizasyonları
- Dekoratif Aydınlatma
- Teknik Aydınlatma
- Elektrik Mühendisliği, Ev ve Yapı Otomasyonu, Komponent ve Güvenlik sistemleri

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu, temel aydınlatma
- Nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştirak broşüründe firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince iletişim ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- T.C. Ticaret Bakanlığı teşvik işlemleri hakkında bilgilendirme
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya masrafı

ÖDEME PLANI

Minimum stant alanı: 12 m²
Katılım bedeli : 750 Euro/m²

Akif Gönülcü / Gülin Gürsoy / Gökhan Çapkın

Tel : 0212 455 61 19 / 455 61 17 / 455 61 16
E-Posta : akif.gonulcu@ito.org.tr / gulin.gursoy@ito.org.tr / gokhan.capkın@ito.org.tr
GSM : 0530 931 31 08 / 0530 151 42 33 / 0530 664 86 22
444 0 486 | ito.org.tr | [in](#) [wh](#) [fb](#) [ig](#) [yt](#) / itokurumsal

İstanbul Ticaret Odası adına imtiyaz sahibi
Yönetim Kurulu Başkanı
ŞEKİB AVDAGIÇ

Genel Yayın Koordinatörü
Prof. Dr. NİHAT ALAYOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü Yrd.
Özcan Tokel

Genel Yayın Yönetmeni Tamer Çerçi	Basın ve Süreli Yayınlar Müdürü Şükriullah Dolu	Sorumlu Yazışları Müdürü Doğan Erdoğan
Gazete Yayın Sorumlusu Dilşah Sarıhasan	Yayın Direktörü Canan Bilgin	Dijital Yayın Sorumlusu Fedayi Yıldırım

Haber Merkezi
Adem Orhun, Sümeyra Yanış Topal,
Şeref Kılıçlı, Barış Cabacı

www.istanbulticaretgazetesi.com
İlker Başöz, Necmi Uysal, Hamit Eteevrans

Reklam Cengiz Kazan	Abonelik Abdülkadir Yıldız	Grafik Osman Kuvvet	Fotoğraf Kamil Çatak

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ'NDE YAYINLANAN YAZILARIN
VE MAKALELERİN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
İTO'NUN GÖRÜŞLERİNİ İÇERMEZ. YAZI VE HABERLER, KAYNAK
BELİRTİLEREK KISMEN YA DA TAMAMEN KULLANILABİLİR.

ABONELİK:
Yıllık abone bedeli 80 TL'dir.
Abone bedeli, ticaret sicil numarası (tacirler için), ad ve adres belirtilerek T. İş Bankası İstanbul Şirketi Ticari Şube (Ş. Kodu: 1385) 3092 No'lu hesaba yatırılabilir.
IBAN No: TR 30 0006 4000 0011 3850 0030 92
Yayın türü: Yerel süreli yayın
Yayın tarihi: 18.08.2023

İSTANBUL TİCARET ODASI / www.ito.org.tr
Adres: Reşadiye Cad. 34112 Eminönü / Fatih - İstanbul
İTO Çağır Merkezi: 0212 444 04 86 / Santral: 0212 455 60 00

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ
Tel: 0212 455 61 23

Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mahallesi 29 Ekim Caddesi İhlas Plaza
No:11 A/41 Yenibosna / BahçeşehirTel: 0212 454 30 00

Ankara'da gerçekleştirilen TOBB Türkiye Ekonomi Şurası toplantısında, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın yanı sıra Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar ile Cumhurbaşkanı İgi Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel yer aldı.

Sadece Togg yetmez yeni projeler yapılacak

Oda ve borsa başkanlarıyla "TOBB Türkiye Ekonomi Şurası"nda buluşan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Togg ile bir hayalin gerçekleştiğini hatırlatarak, "Önümüzdeki süreçte, Togg benzeri yeni fikirlerle, yeni projelerle Türkiye Yüzyılı'na yakışır yeni projeleri, yine hep birlikte hayata geçireceğiz" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından organize edilen "TOBB Türkiye Ekonomi Şurası", Ankara'daki TOBB İkiz Kuleler'de gerçekleştirildi. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve ilgili bakanlar ile oda ve borsa başkanlarının katıldığı toplantıda ekonomiye dair değerlendirmeler yapıldı, gelecek dönem planları hakkında istişarelerde bulunuldu. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, guranın açılında yaptığı konuşmada, artık geleneksel hale gelen TOBB Ekonomi Şurası'nı, Türkiye'nin ekonomik yapısını iş dünyasıyla istişare halinde güçlendirmek için bir fırsat olarak gördüklerini söyledi.

TEKNOLOJİ İHRACATI

Yılmaz, TOBB çatısı altında Oda, Borsalar aracılığıyla iş dünyasının talep ettiği pek çok konuyu hayata geçirdiklerini, mesleki eğitimin

yaygınlaşmasından, kara gümrük kapılarının modernize edilmesine, lisanslı depoculuk sisteminin ülkeye kazandırılmasından Oda, Borsaların dijitalleşmesine birlikte adım attıklarını ifade etti. Şirket kuruluş işlemlerinde Odaları tek durak haline getirdiklerini anlatan Yılmaz, "Sayın Cumhurbaşkanı'mızın güçlü

iradesi ve liderliğiyle, Türkiye'nin yerli ve milli otomobili Togg'u birlikte hayal ettik, milletimize birlikte kazandırdık ama Togg yeter mi? Yetmez. Önümüzdeki süreçte, Togg benzeri yeni fikirlerle, yeni projelerle

Türkiye Yüzyılı'na yakışır yeni projeleri, yine hep birlikte hayata geçireceğiz" diye konuştu. Yılmaz, ihracatın 2023 Temmuz'unda 2022 Temmuz'una göre yüzde 8, 4 artışla 20, 1 milyar dolar olarak gerçekleştiğine, böylelikle tarihin en yüksek temmuz ayı ihracat değerine ulaştığına işaret ederek,

"Yatırım yeri sorunu çözülmeli"

Yatırımların önünü açabilmek üzere, yatırım yeri sorununun çözülmesini talep eden TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, şu ifadeleri kullandı: "Sanayi yatırımlarının ülke yüzölçümü içindeki payı Almanya'da yüzde 4, İtalya'da yüzde 2.8, OECD ortalaması bile yüzde 2.4. Bizde ise sadece binde 3. Sanayimiz, dünyadaki rakiplerinin onda biri kadar alanda

faaliyet gösteriyor, buna rağmen küresel rekabette ayakta kalmayı başarabiliyoruz. Sanayi arazilerinin kapasitesinin en az 2 katına çıkarılmasına ilişkin bir master plan hazırlanmalı, arsa alımı ve bina inşaatına ilişkin finansman çözümleri geliştirilmeli. Böylece sanayicimiz kısıtlı sermayesini daha verimli alanlarda yatırım yaparak değerlendirmeli"

2022'nin yüzde 37 olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün ihracatının, imalat sanayi ihracatı içindeki payının, bu yılın 7 aylık bölümünde yüzde 41'e yükseldiğini söyledi.

FINANSMANA ÖNCELİK

KOBİ'ler başta olmak üzere finansman konusuna çok önem ve öncelik verdiklerini belirten Yılmaz, "Son dönemlerde yeni para politikası çerçevesinde, Merkez Bankamızın yaptığı miktaral sıkılaştırmada, tüketimle üretim arasında bariz bir farklı uygulamaya yapılmaktadır. Tüketimde daha dengeli bir yapı öngörülürken, üretimi, ihracatı, yatırımı destekleyici bir çerçevede oluşturulmaktadır. Burada da KOBİ'lere ayrı bir vurgu yapıldığını, önem ve öncelik atfedildiğini da ifade etmek isterim. Bütün bunları niçin yapıyoruz? Biz bir taraftan enflasyonla mücadele ederken, elbette daha düşük, tek haneli enflasyonu hedeflerken, bir taraftan da resesyona düşmeden, üretimimizi, gücümüzü, ihracatımızı koruyarak devam etmek durumundayız. Bu politikalarımızı uygun bir kombinezonla hayata geçiriyoruz" sözlerini kullandı.

MİLLİLEŞMEYE ÖNCÜLÜK

Yılmaz, yatırım teşviklerinde etki değerlendirmeleri yaparak hedef odaklı ve güdümlü bir

sistem üzerinde çalıştıklarını, bunlarla birlikte, yeni dönemde, Milli Teknoloji Hamlesi'ni hayata geçirmek için sanayinin teknolojik dönüşümünün sağlanmasını, yenilikçilik ve tasarım kapasitesini artırarak, nitelikli insan kaynağının geliştirilmesini planladıklarını kaydetti. Bu hedef doğrultusunda yeşil dönüşüm ve dijitalleşmeyle gelen yeni dönemin gerekliliklerine uygun yetkinliklerin belirlenmesi, eğitim modellerinin dönüştürülmesi ve sürdürülebilir ilerleme adına toplum genelinde yetkinlik gelişiminin sağlanması için çalışacaklarını anlatan Yılmaz, sözlerini şöyle sürdürdü: "Yüksek teknoloji yoğunluklu ürünlerin ihracatı için kapsamlı ihracat destek programları oluşturacağız. İhracat bu dönemin en önemli öncelikleri arasındadır. Biliyoruz ki baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz. Aksaklıkları, sorunları beraberinde çözüm önerileriyle birlikte sunmanızı bekliyoruz. Ara malında yerleşme ve millileşmeye öncülük etmenizi önemsiyoruz." Yatırım ve üretimde verimlilik için sonuç odaklı politikalar uygulayacaklarını vurgulayan Yılmaz, "Belirsizlikleri azaltacak, yatırımcılar ve diğer aktörler için öngörülebilirliği artıracak politikalar ve yapısal reformlar ile kısa, orta ve uzun vadede sorunların üstesinden gelecek, fırsatları birlikte değerlendirecek, inşallah hep birlikte başarılarımızı yine kutlayacağız" diye konuştu.

Şekib Avdagic: Başarıyı birlikte yakalayacağız

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagic de Ankara'da gerçekleştirilen 'TOBB Türkiye Ekonomi Şurası'na iştirak etti. Aynı zamanda TOBB Başkan Yardımcısı olan Şekib Avdagic, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz Başkanlığındaki şurada Orta Vadeli Program hazırlık sürecini ele aldıklarını açıkladı. 2023-2028 dönemini kapsayan 5 yıllık 12. Kalkınma Planı'nın da gündeme geldiği şura değerlendirmelerinin, yol gösterici nitelikte olduğuna işaret eden Avdagic, "Enflasyonla mücadele ederken, bir yandan da üretim, ihracat ve istihdam dinamiklerini gözeterem başarıyı birlikte yakalayacağız" mesajını paylaştı.

Alternatif ödeme yöntemlerinde atak sırası Türkiye’de

✓ Dünya genelinde 5.7 trilyon dolarlık pazar hacmine ulaşan e-ticarette, alternatif ödeme yöntemleri ağırlığını artırıyor. Alternatif ödeme yöntemlerinin e-ticaret ödemelerindeki küresel ortalaması, geçen yıl yüzde 66 seviyesinde gerçekleşti.

GÜNÜMÜZDE e-ticaret büyük bir ivme yakalamakla birlikte küresel ekonomideki ağırlığını da her yıl biraz daha artırıyor. Geçtiğimiz yıl dünya genelinde 5.7 trilyon dolarlık pazar payına ulaşan e-ticaret, küresel perakende satışlar içinde ise yüzde 22 paya sahip oldu. e-ticaret; aynı zamanda satış platformları, pazarlama, lojistik, ödeme sistemleri gibi birçok alanda farklı yöntemlerin satıcı ve müşteriler tarafından rağbet gördüğü yeni bir ekosistemi de beraberinde getirdi.

DEĞİŞİM SÜRECİ

Gelişen e-ticaret sürecinde müşterilerin satın alma eğilim ve alışkanlıkları değişirken ödeme sürecini kolaylaştıran alternatifler de çoğalıyor. Kredi kartı, banka

kartı ve kapıda nakit ile ödeme gibi geleneksel ödeme yöntemleri kullanılmaya devam ediyor. Ancak ekosisteminde gelişmesiyle birlikte ön ödemeli kartlar, A2A (account-to-account, hesaptan-hesaba) ödemeler, dijital cüzdanlar, alışveriş kredileri ile gerçekleştirilen ödemeler ve şimdi al sonra öde (buy now pay

etkileyeceğini belirten İTÜ İşletme Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Adnan Veysel Ertemel, İstanbul Ticaret’e şu değerlendirmelerde bulundu: “Türkiye’de şu an için e-ticarette geleneksel

İstanbul Finans Merkezi avantajı olduğuna da dikkat çeken Doç. Dr. Adnan Veysel Ertemel şöyle konuştu: “Alternatif ödeme yöntemlerinin Türkiye’deki e-ticaret için önemli bir potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum. Özellikle genç nüfusun teknolojiye yatkınlığı ve dijital ödemelere olan ilgisi, alternatif ödeme yöntemlerinin daha fazla yaygınlaşmasına katkı sağlayabilir. İstanbul Finans Merkezi, bu alanda katalizör rolü oynayabilir. Hem finansal altyapının geliştirilmesi hem de teknolojik yeniliklerin teşvik edilmesi ile Türkiye’nin alternatif ödeme yöntemleri konusundaki potansiyelini daha da artırılabilir. Bu merkez, finansal kurumlar, teknoloji şirketleri ve düzenleyiciler arasında iş birliğini teşvik ederek, yeni ve güvenli ödeme çözümlerinin geliştirilmesine de olanak tanıyabilir.”

A2A yükselen alternatifler arasında

Alternatif ödeme yöntemleri arasında yer alan A2A (account-to-account, hesaptan-hesaba) geçtiğimiz yıl küresel e-ticarette önemli bir başarı yakaladı. Geleneksel bir ödeme yöntemi olan kartlı ödemelerle karşılaştırıldığında A2A, satıcılar açısından, hem kartlı ödemeyi tercih eden kitlenin tamamına hitap edebilmesi hem de daha düşük masraf ve komisyon oranları sunmasıyla güçlü bir alternatif haline geldi. A2A, 2022 yılında küresel e-ticaret işlemlerinin yüzde 9’u için tercih edilerek 525 milyar dolarlık bir hacim elde etti. Küresel e-ticaret işlemlerinden 2026 yılı itibarıyla yüzde 10 pay alacağı tahmin ediliyor.

e-ticarette alternatif ödeme yöntemlerinin ülkelere göre tercih edilme oranı

ÜLKE	ORAN
Çin	87
Polonya	83
Almanya	81
Hindistan	72
İngiltere	53
ABD	49
Brezilya	47
Arjantin	42
Türkiye	29
Küresel Ortalama	66

Kaynak: Worldpay, Dogma Alares

later, BNPL) gibi alternatif ödeme yöntemleri de giderek önemini artırıyor. Hatta alternatif ödeme yöntemleri, geleneksel ödeme yöntemlerine fark atmış durumda.

ÜÇTE İKİ ALTERNATİF

Uluslararası verilere göre; 2022 yılında küresel e-ticaret ödemelerinin üçte ikisi alternatif ödeme yöntemleri aracılığıyla gerçekleşti. Yani yüzde 66’sında alternatif ödeme yöntemi, yüzde 34’ü geleneksel ödeme yöntemi tercih edildi.

Ülkeler sıralamasında, Çin, alternatif ödeme yöntemlerinin müşteriler tarafından tercih edilmesi konusunda yüzde 87’lik oranla küresel lider konumunda. Türkiye ise geleneksel ödeme yöntemlerinin küresel ortalamasının iki katının üzerinde tercih edildiği bir ekosisteme sahip olmasıyla dikkat çekiyor. Türkiye’deki oranlara bakıldığında; yüzde 71 geleneksel ödeme yöntemi, yüzde 29 alternatif ödeme yöntemleri tercih edilmiş.

TÜRKİYE DE ETKİLENECEK

Ödeme sistemlerindeki değişim rüzgarının Türkiye’yi de

ödeme yöntemlerinin önde olmasında bazı yerel faktörler etkili. Bu durumun, ülkedeki finansal altyapının geleneksel ödeme yöntemlerini desteklemeye daha hazır olduğunu gösterdiğini söyleyebiliriz. Aynı zamanda kültürel faktörler de müşterilerin geleneksel ödeme alışkanlıklarının devam etmesine katkı sağlayabiliyor. Ancak, alternatif ödeme yöntemlerinin dünya genelindeki trende paralel olarak, Türkiye’de de yavaş yavaş daha fazla kabul görmeye başlamasının muhtemel olduğunu da unutmamak gerekiyor.”

FİNANS MERKEZİ AVANTAJI

Önümüzdeki dönemde, alternatif ödeme sistemlerinde Türkiye’nin hem gelişim potansiyeli hem de

Alternatif ödeme yöntemlerinde Çin nasıl etkin hale geldi?

e-ticarette alternatif ödeme yöntemlerindeki küresel trend ve Çin’in liderliği konusunda Doç. Dr. Adnan Veysel Ertemel şu analizi yaptı: “Bu tercih, müşterilerin ödeme süreçlerindeki kolaylık arayışını yansıtan bir gelişme. Alternatif ödeme yöntemleri, farklı finansman seçenekleri ve kullanım kolaylığı sunarak müşteri deneyimini artırabiliyor. Çin’in liderliği, geniş bir dijital ödeme altyapısına sahip olmaları ve bu altyapının müşteri talepleriyle uyumlu şekilde geliştirilmiş olmasından kaynaklanıyor. Özellikle mobil ödemeler ve dijital cüzdanlar gibi yöntemlerin yaygın kullanımı, Çin’in bu alandaki başarısını açıklıyor. Çin’in alternatif ödeme yöntemlerinde nasıl etkin olduğu konusunda bir örnek vererek, aslında bir mesajlaşma uygulamasından yola çıkan WeChatPay’in aktif kullanıcı sayısı bugün 1.2 milyardan fazla.”

Küresel fintek üssü olma hedefi

Bankalar etabı nisan ayında devreye alınan İstanbul Finans Merkezi’nin fintek (finansal teknoloji) alanında da küresel bir üs haline gelmesi hedefleniyor. İstanbul Finans Merkezi’nde alternatif finans araçları yaygınlaştırılırken, finansal teknolojiler ve blokzincir teknolojileriyle ilgili çalışan, kendini bu alanda geliştirmek isteyen genç girişimciler ve startupların da destekleneceği belirtiliyor. Bu kapsamda, ana vizyonlarından biri de dijitalleşen dünyada sektöre yeni açılımlar kazandıran finansal teknoloji ekosistemini geliştirmek olarak açıklandı.

e-ticarette ödeme işlemlerinin yüzde 49’u dijital cüzdanlarla

Dijital cüzdanlar, banka ve kredi kartlarının sanal versiyonlarını güvenli bir şekilde saklayan dolayısıyla ödeme yapmak için kart bilgilerini girmeye veya fiziksel bir kart taşımaya gerek bırakmayan yazılım tabanlı sistemler olarak küresel e-ticarette öne çıkıyor. Dijital cüzdanlar, fiziksel bir cüzdandaki kartların dijital suretlerini bulundurmasının yanı sıra kripto paralar veya ticari değeri bulunan bilet ve kupon gibi varlıkları da bir araya getirebiliyor. Geçtiğimiz yıl 5.7 trilyon dolarlık pazar hacmine ulaşan küresel e-ticarette, ödeme

işlemlerinin yüzde 49’u dijital cüzdanlarla gerçekleştirildi. Uluslararası istatistik ve piyasa araştırma platformu Statista, dijital cüzdanların payının 2026 yılında yüzde 54’ün üzerine çıkacağını tahmin ediyor. Diğer taraftan dijital cüzdan sektörünün yaklaşık 1 trilyon dolarlık pazar değerini 2027 itibarıyla 7 trilyon dolara taşıması da bekleniyor. Dünya genelinde e-ticaret işlemlerinde lider olan ve 2022 yılında 3.4 milyar kullanıcıya ulaşan dijital cüzdanlar farklı finansal fonksiyonlar içeren “süper cüzdanlar”a dönüşüm sürecini de yaşıyor.

Reel sektörün dijital dönüşümü

Teknoloji her dönemde ticari hayatı değiştirip dönüştürmüştür. Bu etkiyi sadece Sanayi Devrimi sonrası dönemde sınırlandırmak doğru olmaz. Daha önceki dönemlerde de teknoloji ile ticaret her daim iç içe geçmiştir. At arabalarından büyük yelkenli gemilere, demiryollarından konteynerlere, yazar kasalardan bilgisayarlara kadar irili ufaklı her bir teknolojik gelişme, ticari hayatta bir iz bırakmıştır.

Günümüzde, bu gerçeğin en canlı örneğini e-ticaret ve onun bir alt kolu olan e-ihracat alanlarında gözlemliyoruz. İnternetin evrenselleşmesi, yapay zekanın uygulama alanlarının derinleşmesi ve ödeme sistemlerinin daha güvenli ve erişilebilir hale gelmesi gibi teknolojik gelişmeler, ticaret hayatının önündeki şehir ve ülke sınırlarını neredeyse görünmez hale getirdi. Bugün geldiğimiz noktada e-ticaret, büyük şirketlerden mahalle esnafına kadar reel sektörün her bir aktörünü kapsayan bir ekosisteme dönüştü.

Dinamik bir reel sektörün yanı sıra genç ve teknolojiye meraklı bir nüfusa sahip olan Türkiye için e-ticaret, ciddi bir potansiyel barındırmaktadır. Türkiye’de e-ticaret hacminin 2019’dan 2022’ye altı kat artmış olması ve koronavirüs sonrasında hatırı sayılır sayıda KOBİ’nin e-ihracat kanalıyla küresel pazarlara giriş yapması, birçok şeyi açıklamaktadır.

★★★

E-ticaret ve e-ihracatın reel sektör üzerindeki dönüştürücü etkisinin bilincinde olan İstanbul Ticaret Odası Stratejik Araştırmalar Merkezi, bu konu üzerinde detaylı ve veriye dayalı bir rapor yayınladı. Raporda, İstanbul özelinde reel sektörün e-ticaret konusunda attıkları adımlar, şirketleri e-ticarete yaklaştıran motivasyon unsurları, süreç içerisinde karşılaştıkları sorunlar, e-ticarete sıcak bakmayan işletmelerin bakış açıları ve geleceğe ilişkin olarak e-ticaret konusundaki beklentileri mercek altına alındı. Bu konu başlıkları ankete dayalı verilerle detaylı biçimde analiz edildi.

Raporun sonuçlarına göre, yeni pazar alanları oluşturmak ve müşteri portföyünü genişletmek şirketleri e-ticarete yönelten en önemli iki motivasyon kaynağıdır. Şirketlerin e-ticaretin gelişmesi için en büyük beklentileri ise; siber güvenlik önemlerinin artırılmasına yönelik olarak denetim mekanizmasının geliştirilmesi ve e-ticaret platformların uygulanış olduğu komisyon oranlarının azaltılmasıdır.

★★★

Anket bulguları, e-ticaret faaliyetinde bulunan şirketlerin yalnızca yüzde 35.8’inin e-ihracat yaptığını göstermektedir. İhracatçı şirketlerin ise yüzde 67.2’si e-ihracat faaliyetinde bulunmaktadır. Raporun bulguları, e-ihracat imkanlarına dair şirketlerin -özellikle de KOBİ’lerin- daha fazla bilgilendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Raporun kapanış bölümü, küresel eğilimler ve başarılı ülke örneklerinin yanı sıra kapsamlı anket sonuçlarına dayanarak Türkiye’nin e-ticaret ve e-ihracat performansını yükseltmeye yönelik 14 önemli politika önerisini içermektedir. Raporu kaleme alan ekibin bir parçası olarak, bu çalışmanın sonuçlarının hızla büyüyen e-ticaret ekosisteminin Türkiye’de verimli, adil ve kapsayıcı biçimde gelişmesine katkı sunmasını umut ediyorum.

Türkiye'nin e-ticaretteki avantajları

İTOSAM'ın raporunda, koronavirüs salgınından sonra reel sektörün e-ticaret ve e-ihracata olan ilgisinde hissedilir bir artış yaşandığı, bu eğilimin, kendini KOBİ'lerde güçlü bir şekilde gösterdiği belirtildi. Finansmana erişim ve kurumsal yönetim gibi belli başlı alanlarda yaşadıkları sorunlardan dolayı optimal ölçeklerine erişemeyen birçok KOBİ için e-ticaretin yeni bir milat olabileceğine de işaret edildi. Sunduğu nimetler ve barındırdığı zorunluluklar sayesinde e-ticaretin, KOBİ'lerin gelişimini hızlandırabileceğinin altı çizildi. Raporunda, Türkiye'nin e-ticaretteki önde gelen avantajları ise şöyle sıralandı: İç talebi besleyen genç nüfus, tüketicilerin teknolojik yenilikleri deneyimleme iştahlarının yüksek olması, sektördeki yıldız girişimcilerin ulusal ve uluslararası ölçekte yakaladığı başarıların yeni girişimler için sunduğu motivasyon, reel sektörün dinamik yapısı sayesinde KOBİ'lerin yeniliklere daha kolay adapte olabilmeleri.

Türkiye'nin e-ihracattaki avantajları

Rapora göre KOBİ'ler açısından e-ihracatın yüksek potansiyele sahip olmasına rağmen Türkiye'de e-ihracatın genel ihracat içerisindeki payı diğer ülkelere göre daha düşük. Ancak e-ihracat için de Türkiye'nin önde gelen avantajlarının olduğu da yadsınmaz bir gerçek. Bu avantajların başlıcaları raporda şöyle sıralandı: ■ Gelişmiş Avrupa pazarına yakın olmanın yanı sıra yüksek nüfus artışı ve azalan yoksulluk (yükselen orta gelir) sayesinde yükselen pazarlar haline dönüşen Asya ve Afrika'ya da erişimin kolay olması, ■ Ticari diplomasisinin son yıllarda farklı kıta ve ülkelerde kapsama alanının hızla genişlemesi, ■ Sanayi sektöründeki katma değer sorununa rağmen ürün yelpazesinin oldukça geniş olması, ■ Uluslararası ticarete konu olan hizmetler sektörünün alt dalları özelinde yakın coğrafya içerisindeki en gelişmiş reel sektörden birine sahip olunması, ■ Büyük oranda yenilenmiş modern ulaşım altyapısı.

İstanbullu ihracatçı hibrit çalışıyor

Türkiye, sınır ötesi e-ticaret diye de tabir edilen e-ihracatın genel ihracattaki payını yüzde 1.5'ten yüzde 10'a çıkarmayı hedefliyor. Konvansiyonel ihracatçıların bu alana da yönelmesinin, belirlenen hedefe ulaşmayı kolaylaştırması bekleniyor.

Saha çalışmasından alınan veriler ise bu konudaki öngörülerini doğrular nitelikte. İTOSAM'ın İstanbul'da yaptığı çalışmada, ihracat yapan şirketlerin yüzde 67.2'sinin e-ticaret üzerinden e-ihracat faaliyetinde bulunduğunu ortaya koydu.

ŞEREF KILIÇLI

Dijital dönüşüm ve internet kullanan nüfusun artması tüketim davranışlarını değiştirirken e-ticaretin pazar hacmini de büyütüyor. Ticaret Bakanlığı'nın Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS) verilerine göre; Türkiye'de e-ticaret hacmi 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 109 artışla 800.7 milyar liraya ulaştı. e-ticaretin genel ticarete oranı da yüzde 17.7'den yüzde 18.6'ya çıktı. Yine aynı dönemde e-ticaret faaliyetinde bulunan işletme sayısı 484 bin 347'den 548 bin 688'e yükseldi. Yani işletme sayısı da yüzde 13.2 oranında arttı.

İTOSAM RAPORU

Türkiye ekonomisinin lokomotif şehri İstanbul, 800.7 milyar liralık e-ticaret hacminin yüzde 92'sini gerçekleştirirken, e-ticaret faaliyetinde bulunan işletmelerin yüzde 53.3'üne ev sahipliği yaptı. Bu alanda yapılan yeni araştırmalar da İstanbul'un e-ticaretteki öncü rolünü farklı açılardan ortaya koyuyor. Nitekim, İstanbul Ticaret Odası Stratejik Araştırmalar Merkezi'nin (İTOSAM) hazırladığı "Reel Sektörün Dönüşümünde E-Ticaret ve E-Ihracat Raporu", İstanbullu firmaların bu alandaki

gelişimini ispatlayan yeni verilere ulaşılmasını sağladı. e-ticaret ve e-ihracat konusunda şirketlerin mevcut durumunun analiz edilmesinin yanı sıra, geleceğe ilişkin projeksiyonları ve atılması gereken adımları da gösterdi.

E-TİCARET ORANI

Saha çalışması kapsamında, İstanbul'daki 39 ilçede faaliyet gösteren 513 şirkete uygulanan anket sonucunda sektörlerin e-ticaretin daha ileri noktalara götürülmesi konusundaki önerileri de bir araya getirildi. İTOSAM'ın çalışmasında, ankete katılan şirketlerin yüzde 48'inin kendi internet sitesi, mobil uygulaması veya online satış uygulamaları üzerinden e-ticaret yaptığı tespit edildi. Şirketlerin, yüzde 85 oranıyla B2C (işletmeden tüketiciye satış) yöntemini kullandığına da dikkat çekildi. İhracat yapan şirketler arasında e-ticaret yapma oranının yüksek olduğu da görüldü. Araştırmada, şirketlerin yüzde 35.5'inin ihracat yaptığı belirtilirken, ihracat yapanlar arasında e-ticaret yapma oranının ise yüzde 68.7 olduğu kaydedildi.

HİBRİT VERİSİ

İTOSAM'ın raporunda, ankete katılan şirketlerin yüzde 35.8'inin, e-ticaret kanalıyla e-ihracat yaptığı belirtildi. İhracat yapan

şirketlerin ise yüzde 67.2'sinin e-ticaret üzerinden e-ihracat faaliyetinde bulunduğu verisine de ulaşıldı. Ayrıca e-ihracat yapan şirketlerin yüzde 20.4'ü toplam ihracatlarının yüzde 11-15 arasında arttığını beyan etti. Konvansiyonel ihracat yapan firmaların e-ihracat da yapmaları, yani her ikisinin de olduğu hibrit modeli uygulamaları önemli. Zira Türkiye, sınır ötesi e-ticaret diye de tabir edilen e-ihracatın genel ihracatı içerisindeki payını yüzde 1.5'ten yüzde 10'a çıkarmayı hedefliyor. Böylece dünyada hızla yükselmekte olan sınır ötesi e-ticaret pazarından Türk ihracatçıların etkin ve aktif bir şekilde rol almasını da amaçlıyor.

SATIŞ SİTESİ

İstanbul özelinde yapılan araştırmada dikkat çeken bir başka sonuç, şirketlerin internet satış siteleri sahiplik oranı yüzde 35.9 iken ihracat yapan şirketler içerisinde söz konusu oran yüzde 61.5 seviyesine yükseliyor. Diğer taraftan internet satış sitesi sahipliği yüksek olmasına karşın, şirketlerin yalnızca yüzde 25.9'unun satış yapabildikleri bir mobil uygulaması bulunuyor. Şirket büyüklüğüne göre bakıldığında büyük ölçekli şirketlerin mobil satış uygulaması sahiplik oranının

diğer ölçekteki şirketlere göre daha fazla olduğu da görülmüş. Sektörel bazda bakıldığında ise en yüksek orana yüzde 32.46 ile sanayi sektörü sahip.

YÜZDE 39 YENİ

İTOSAM'ın çalışmasında, firmaların e-ticarette ne kadar eski olduğu konusunda da önemli verilere ulaşıldı. Araştırma kapsamındaki İstanbul'da e-ticaret yapan

şirketlerin yüzde 39.4'ünün, 3-5 yıldan bu yana bu alanda faaliyet gösterdiği tespit edildi. Bu alana yeni giren ve 1-2 yıldır faaliyet gösterenlerin oranı yüzde 39 iken 6-9 yıllıkların yüzde 12.2 olduğu da kaydedildi. İTOSAM'ın hazırladığı 'Reel Sektörün Dönüşümünde E-Ticaret ve E-Ihracat Raporu'nda e-ticaret alanında 10 yıl ve üzerinde faaliyet gösterenlerin oranının yüzde 9.4 olduğu kaydedildi.

Gelişime katkıda bulunacak öneriler

Hem e-ticaretin hem de e-ihracatın gelişimine katkıda bulunacak önerilerden bazıları ise şu şekilde:

- Veri güvenliği meselesine özellikle KOBİ'ler ölçeğinde dikkat edilmeli.
- e-ticaretin gelişiminin sürdürülebilir bir zeminde ilerlemesi için adil bir platform ekosistemi gerekiyor.
- e-ticaret ve e-ihracatı destekleyecek ticaret kuralları ve gümrük uygulamaları esnek ve yeni değişikliklere uyulanabilir olmalı.
- Lojistik üslerin kurulması makro ölçekte teşvik edilmeli.
- Metaverse ve sanal gerçeklik gibi yeni nesil teknolojilerden özellikle tekstil, moda, mobilya ve ev eşyaları gibi sektörlerde e-ihracatı artırmak için yoğun biçimde faydalanılmalı.
- Bulut teknolojisi de kullanılmalı ve bu alana yatırım yapılmalı.
- e-ihracatın önündeki engellerden biri olan dil problemini aşmak için şirketler, yapay zekaya dayalı çeviri uygulama programlarını profesyonel ölçekte kullanma alışkanlığı kazanmalı ve bu alana yatırım yapmalı.
- e-ihracatı destekleyici yönde özel ihracat kredileri, garanti programları ve sigorta imkanları sunulmalı.
- Afrika ve Asya gibi canlı ve gelecek vaat eden pazarlara ihracatı artırmak için ortak e-ihracat platformlarının geliştirilmesine kaynak ayrılmalı.

REEL SEKTÖRÜN DÖNÜŞÜMÜNDE E-TİCARET VE E-IHRACAT

KOBİ'lerin sık karşılaştığı zorluklar

Saha çalışmasından elde edilen sonuçlarda, işletmelerin e-ticaret faaliyetlerinde karşılaşılan zorluklar konusundaki cevapları da önemli bir ipucu veriyor. KOBİ'ler, en fazla karşılaştığı zorluklar içerisinde e-pazaryerlerinin yüksek komisyon oranlarının ilk sırada yer aldığını belirtiyor.

KOBİ'ler ayrıca kargo ücretlerinin yüksek olmasını da e-ticaret faaliyeti yürütürken karşılaştıkları zorluklar içerisinde ikinci sırada gösterirken, üçüncü sırada yüksek rekabet ortamının olduğuna dikkat çekiyor. Yine lojistik problemleri de karşılaşılan zorluklar içerisinde yer alıyor.

Yapay zekanın fırsatı da riski de büyük

BARIŞ CABACI

YAPAY zeka teknolojisi, pek çok alanda kullanılmaya başladı ve birçok firmaya avantaj sunarken, son dönemde artan güvenlik açığıyla da tartışılıyor. Uzmanlar, yapay zeka tabanlı uygulamalardaki bu açıklıkların siber saldırganlar için yeni ve geniş bir oyun alanı oluşturabileceğine dikkat çekiyor. Yapay zekanın güvenlik açıklıkları, çeşitli sebeplerden kaynaklanıyor. Bu açıklıkların bir kısmı, kötü niyetli aktörlerin yapay zeka sistemlerini manipüle etmesi ve yanıltıcı bilgilerle hatalı kararlar almasına neden olmasıyla ortaya çıkıyor. Örneğin, görüntü tanıma sistemlerini yanıltarak sahte görüntüler üretilebiliyor veya sesli komutlar sahte bir sesle taklit edilebiliyor. Yapay zeka tabanlı karar alma sistemlerinin kullanıldığı kritik alanlarda sağlık, finans ve siyaset başta olmak üzere bu tür güvenlik açıklıkları ciddi sonuçlara yol açması mümkün.

ŞİRKET BİLGİLERİ PAYLAŞILIYOR

Veriye dayalı bir altyapıyla çalışan yapay zeka; verimlilik artışı, kişiselleştirilmiş müşteri deneyimi, yeni gelir modelleri, otomasyonla iş gücü dönüşümü gibi birçok alanda avantaj sağlıyor. Avantajların yanı sıra birçok firmanın gizli bilgisine de ulaşma imkanı oluyor. ABD’de yapılan bir araştırmaya göre 1000 kişiye istihdam sağlayan firmanın çalışanların yapay zeka uygulamalarıyla paylaştıkları bilgilerin yüzde 11’i gizli olduğu yani sırı olduğu ortaya çıktı. Çalışanların yüzde 4’ü ise ailevi bilgilerini yapay zeka ile paylaştı. Sağlık ve güven açısından değerlendirdiğimiz zaman insanların sağlık alanında bu makinalara pek de güvenmiyor. ABD’de onkoloji açısından geliştirilmiş bir proje ve 13 farklı kanser türü için yüzde 93 doğrulukla çalışan tedavi yöntemlerini öneriyor. Yüzde 7’lik bile olumsuz olan bu değerlendirme insanları endişelendiriyor.

BORSA DA MAĞDUR

Bunun bir diğer örneği de Londra Borsası’nın (LSE) internet sitesinde yaşandı. ABD merkezli bir şirketin yapay zeka robotu ChatGPT’yi geliştiren OpenAI şirketine bir milyar dolar yatırım yapacağına ilişkin yayımlanan basın açıklaması, sahte olduğu anlaşıncı kaldırıldı. New York merkezli Ripplewood şirketinin ChatGPT için bir milyar dolarlık yatırım planladığına ilişkin açıklamanın finansal haberler sağlayıcısı Alman EQS

tarafından yayımlanmasının ardından LSE’nin internet sitesinde basın açıklamaları bölümünde de yer aldı. LSE sözcüsü, konuya ilişkin yaptığı açıklamada ise “LSE internet sitesinde ve diğer haber platformlarında hatalı olma olasılığı bulunan bir basın bülteninin bulunduğu konusunda bilgilendirildik. Bu basın açıklaması haber kaynağı ortaklarımızın birinden geldi ve onların bildirimi üzerine internet sitemizden kaldırıldı” dedi. İngiliz Evening Standard’ın haberine göre, Ripplewood, şirket adına yapılan sahte basın açıklamalarının araştırılması için avukatlarını görevlendirdi.

ÇİRONUN YÜZDE 15’İ

Telif başta olmak üzere birçok alanda sorun yaşanabileceğini belirten İstanbul Ticaret Üniversitesi

Öğretim Üyesi Dr. Muhammet Ceylan ise şu noktalara dikkat çekti: “İnsanlarda olduğu gibi doğruyu yanlış, iyiyi kötüyü ayırt edemeyen bu

makinalar siber zorbalığa ve sahte haberciliğe de yol açabilir. Siyasi anlamda da benzer ses özellikleriyle konuşma metinleri hazırlanabilir. Yani yapay zeka sağlık, hukuk, mühendislik, basın sektörü başta olmak üzere tüm sektörleri etkiliyor. İşimizi kolaylaştıran bu uygulamanın açabileceği veri kaynaklı riskler firmalara çok pahalıya patlayabilir. McKinsey Global Institute’un raporuna göre, yapay zeka küresel ekonomiye yılda 4.4 trilyon dolara kadar değer katacak. Çin’de yapılan araştırmaya göre, Yapay zekanın oluşturabileceği güvenlik açığı için cirolarının yüzde 15’ini siber güvenlik ve yapay zeka çözümlerine ayırması gerekecek.”

GÜVENLİK DUVARI

Yapay zeka güvenliği için harcamaların artacağını belirten Ceylan, firmaların yapay zeka uzmanı, siber güvenlik ve yazılımcı çalıştırmasının zaruri hale geleceğini söyledi. Ceylan, “Yapay zeka, işlerini otomatikleştirerek çalışanların zamanından yüzde 60 ila 70 tasarruf ederek üretkenliği potansiyel olarak artırabilir. ABD’de yapılan araştırmalara göre, bugüne kadar yapay zeka güvenliği için firmalar 3 milyar dolar bütçe ayırdı. Öte yandan yapay zeka 2030 ile 2060 yılları arasında tüm işlerin yarısı otomatik hale gelecek” dedi.

Avantaj mı? Dezavantaj mı?

Yapay zekanın firmalar için birçok avantaj ve dezavantaj getirdiğini söyleyen Dr. Ceylan, konuyu şöyle özetledi:

Üretim merkezleri

İşgücü maliyetleri dolayısıyla deniz aşırı ülkelere doğru kayan sanayi üretimi, yapay zeka ve robotik teknolojiler ile gelişmiş pazarlara ya da bu pazarlara yakın yerlere geri dönecek.

Meslek hastalığı kalmayacak

Yapay zeka teknolojilerinin gelişmesi ile özellikle çalışma güvenliği alanında önemli gelişmeler yaşanacak. Çalışan sağlığını kötü yönde etkileyen ve risk seviyesi yüksek pek çok iş, akıllı ve öğrenen makinelerle yapılacak.

Yeni bir sanayi devrimi

Sanayi 4.0 ve yapay zeka teknolojileri genel olarak mavi yakalıları etkileyecek fakat, bu teknolojilerin etkin bir şekilde kullanılması ile insanların uzun emek sarf ederek yaptığı işleri akıllı makineler yapacak. Bu insanlık açısından korkulacak bir durum değil. İnsanlar işgüclerini başka alanlara yönlendirecekler.

Müşteri ihtiyaçlarına yön verecek

Yapay zeka teknolojilerinin geleceğini, bu alanda bugünden itibaren çalışanlar ve fikir üretkenler şekillendirecek. Yapay zeka üzerine çalışan sanayi ülkeleri, farklı disiplinlerden deneyimleri bünyelerine katarak yeni ürünler oluşturulmasına önem verecek.

Açık kodlu yazılım dönemi

Türkiye açık kaynak kodlu yazılımın kamu kurumlarında kullanılmasına ilişkin yol haritasını açıkladı. Yayımlanan genelgeyle, kamuda açık kaynak kodlu yazılım kullanımı yaygınlaştırılarak bilişim harcamalarından tasarruf edilmesi, üretici bağımlılığının azaltılması ve siber güvenliğin güçlendirilmesi amaçlanıyor. Açık

kaynak kodlu yazılım kullanmayan kamu kurumlarının bu durumu açıklaması gerekecek. Bu uygulama, konunun son derece ciddiye alındığını ve seferberlik seviyesinde hazırlık yapıldığını gösteriyor. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi’nin internet sitesinde (www.cbddo.gov.tr) ilan edilen şablona ve Açık

Kaynak Kodlu Yazılıma (AKKY) Geçiş Analiz Rehberi’ne uygun şekilde oluşturularak dokuz ay içinde Dijital Dönüşüm Ofisi’ne iletilecek. Oluşturulan rapor çerçevesinde yürütülmesi gereken çalışmalar için ihtiyaç duyulan mali kaynakların ve iş gücünün tahsisine yönelik gerekli tedbirler alınacak.

SIAL INTERFOOD JAKARTA 2023

Cakarta - Endonezya
8 - 11 Kasım 2023

- Tüm gıda ve içecek ürünleri
- Gıda işleme ve ambalaj ekipmanları
- Etiketleme makinaları ekipmanları

300 MİLYONA YAKLAŞAN NÜFUSUYLA ENDONEZYA PAZARI TÜRK GIDA PROFESYONELLERİNİ BEKLİYOR!

NEDEN SIAL INTERFOOD JAKARTA?

- Müslüman nüfusunda Dünyanın en büyük ülkesi
- Toplam Nüfusta Dünyanın dördüncü büyük ülkesi
- Hane halkı yıllık gelirinin %50’sinden fazlasının gıda ve içecek harcamalarını kapsaması
- Türkiye Endonezya arasında yükselen ticaret hacmi
- Dünya gıda fuarlarının etkin organizatörlerinden SIAL tarafından düzenlenen SIAL Endonezya’da; ABD, BAE, Belçika, Filistin, Güney Kore, Malezya, Polonya, Tayvan başta olmak üzere 27 ayrı ülkeden 1000 katılımcı
- Cakarta dışında Endonezya’nın diğer şehirlerinden profesyonel ziyaretçiler
- Avustralya, Avusturya, Çin, Etiyopya, Güney Kore, Japonya, Malezya, Singapur, Tayvan, Vietnam başta olmak üzere 62 ülkeden yaklaşık 100.000 ziyaretçi.
- İstanbul Ticaret Odasının SIAL Fuarları Türkiye milli iştirak organizasyonlarının yükselen başarı grafiği

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrük, sigorta işlemleri
- Fuar web sayfasında ve katalogunda firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Millî İştiraki Katalogunda firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- T.C. Ticaret Bakanlığı teşvik işlemleri bilgilendirmesi
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya masrafı

KATILIM BEDELİ

Minumum stant alanı : 9m²
Katılım bedeli : 20.900 TL/m²

Burak Abalı

Tel : 0212 455 61 14
E-Posta : burak.abali@ito.org.tr
GSM : 0531 704 36 57

Levent Çakır

Tel : 0212 455 62 39
E-Posta : levent.cakir@ito.org.tr
GSM : 0539 455 52 66

444 0 486 | ito.org.tr | @ito @itokurumsal

keremalin@superonline.com

‘Küresel Güney’in siyasi yükselişi

1990’lı yılların ikinci yarısında, küresel ekonomi-politik sistem ‘Küresel Kuzey’in ‘sistem’i şekillendiren, yön veren, karar verici kanat olduğu, ‘Küresel Güney’in ise ağırlıklı olarak dünyanın hammadde, ara mamul, enerji ve nihai ürün tedarikçisi olarak, ucuz üretim-ucuz teknoloji-ucuz istihdam kanadını temsil eden taraf olarak, ‘Küresel Kuzey’in oyun kurucu rolüne ses çıkarmadığı bir düzen içerisinde yürüyordu. Ancak, bu düzen, 2000’li yılların başlarından itibaren Küresel Güney’in dünya GSYH’sı ve küresel ticarete adeta katlanarak artan payı ve bunun getirdiği ekonomik güçle birlikte, Küresel Güney’in askeri gücünün de katlandığı bir tabloyu beraberinde getirdi ve artan ekonomik ve askeri güç, Küresel Güney’in ‘siyasi yükselişi’ni de tetikledi.

Son 20 yıl, Küresel Kuzey’in Küresel Güney’e küresel tedarik zinciri açısından daha da bağımlı hale gelmesi, Küresel Güney’in siyasi yükselişini daha da peçinledi. Öyle ki, Çin, Brezilya, Hindistan, Endonezya, Güney Afrika, Meksika; Suudi Arabistan gibi Küresel Güney’in güçlü temsilcilerinin liderliğinde, Küresel Kuzey’in dünyanın önde gelen uluslararası teşkilatlarında Küresel Güney lehine ‘siyasi etkinlik’ kaybı yaşadığına, Küresel Güney’in ‘siyasi etkinlik’ alanının genişlediğine birlikte şahit olduk. Küresel Kuzey, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu, BM Güvenlik Teşkilatı, Dünya Ticaret Örgütü, Uluslararası Çalışma Örgütü, UNESCO gibi uluslararası teşkilatlarda istedikleri her karar çıkarabilme gücünü kaybetti. Tersine, Küresel Güney’in onayı olmadan tek bir etkili kararın bile çıkamadığı yeni bir dönemin başladığına şahit olduk.

Bu süreç, son 15 yılda, Küresel Güney’in kendi uluslararası platformlarını oluşturmasını ve geliştirmesini de gündeme getirdi. BRICS, Şangay İşbirliği Örgütü, Türk Devletleri Teşkilatı bir çırpıda aklımıza gelen önemli örnekler. Küresel Kuzey’i oluşturan ülkeler Küresel Güney’in oluşturduğu bu yeni küresel işbirliği platformlarından memnun olmasalar da, söz konusu platform ve teşkilatların katar arası etkinlik alanının her geçen gün genişlediği de bir gerçek. Bu nedenle, Küresel Kuzey’in Brezilya, Endonezya, Hindistan, Güney Afrika ve Suudi Arabistan gibi Küresel Güney’in öne çıkan ülkeleri ile işbirliğini yoğunlaştırma çabaları da, son 15 yıla damgasını vuran gelişmeler ile anlamlı bir şekilde uyuyor.

Küresel Kuzey’in ‘stratejik körlük’ sorunu

Küresel ekonomi-politik sistemin yaşamakta olan söz konusu çalkantıdan sağ ve salimen çıkabilmesi, ancak Küresel Güney ile Küresel Kuzey arasında güçlü bir diyalog mekanizmasının tesis edilmesi ile mümkün olabilir. İşte, tam da bu noktada Küresel Kuzey’in ‘stratejik körlük’ sorunu baş gösteriyor.

Stratejik körlük sorununun en önemli gerekçelerinden birisini ‘kendini beğenmişlik’ sendromu oluşturmaktadır. Özü, Küresel Kuzey’in halen ve halen küresel ekonomi-politik sisteme tam anlamıyla hakim olduğunu sanması ve bu nedenle çözüme katkı sağlayacak Küresel Güney’le gerçek manada diyaloga yanaşmaması. Bu nedenle, çözüm diye ortaya koydukları öneriler veya atıkları adımlar, tersine zaten hayli karmaşık olan süreçleri ‘kaotik’ boyuttu, içinden daha da çıkılmaz hale getiriyor.

‘Küresel Güney’in finansman gücü

Küresel Güney’in Küresel Kuzey’e göre bir başka önemli avantajı ise, dış ticaret ve cari işlemler fazlası veren ekonomiler olarak, ciddi uluslararası rezervlere sahip ülkeler olmaları. Bu nedenle, Küresel Güney’in finansman gücü, söz konusu ülkeleri aynı zamanda iddialı uluslararası yatırımcı ülkelere de dönüştürdü.

Son 15-20 yılda, Küresel Güney’in önde gelen ekonomilerinin şirketleri, Küresel Kuzey’in dünyaca tanınmış, markalaşmış yüzlerce şirketini, birbirinden farklı sektörlerden satın aldılar. Bir zamanlar batılı ekonomilerin önde gelen otomotiv, demir-çelik, otel zinciri, medya ve eğlence endüstrisi şirketlerinin yeni sahipleri artık Küresel Güney ekonomilerinin şirketleri. Küresel Güney’in elde ettiği bu ciddi boyutlardaki ‘sermaye fazlası’ ve finansal kabiliyet de Küresel Güney’in siyasi yükselişini beslemekte, daha da güçlendirmekte. Bu tablo, Küresel Kuzey açısından, Küresel Güney ile ‘gecikmeksizin’ daha güçlü ‘diyalog kanalları’ oluşturmayı gerektiriyor ise, bu sürecin vazgeçilmez aktörünün, oyun kurucu ülkesinin Türkiye olduğunu hiç bir küresel kanaat önderinin unutmamasında yarar var.

Küresel taşımacılığın yükselen rotası buzları kırarak büyüyor

Arktik Okyanusu üzerinde yer alan ve Avrupa ile Asya-Pasifik bölgesi arasındaki en kısa ulaşım rotası olan Kuzey Deniz Rotası (NSR) son yıllarda artan kapasitesiyle küresel taşımacılık sektörünün gözdesi haline geliyor. Son 10 yılda taşıma kapasitesi 10 kat artan rotada buzkıranlar rehberliğinde taşımacılık gerçekleşiyor.

A RKTİK Okyanusu üzerinde ve Avrupa ile Asya-Pasifik bölgesi arasındaki en kısa ulaşım rotası olan Kuzey Deniz Rotası (NSR) küresel taşımacılık sektörünün gözdesi olmaya aday. Uzunluğu 5 bin 600 kilometre olan rota, Barents Denizi ve Karadeniz arasındaki sınırdan başlayarak Bering Boğazı'nda son buluyor. Arktik bölgesinde NSR güzergahı boyunca Sabetta, Dickson, Dudinka, Khatanga, Tiksi ve Pevek limanları faaliyet gösteriyor.

YAKIT VE ZAMAN TASARRUFU

Kargo gemileri, NSR'nin yılın büyük bölümünde kar ve buza kaplı olmasına rağmen, nükleer enerjiyle çalışan buzkıranların rehberliğinde ilerleyerek diğer rotalara göre daha fazla yakıt ve zaman tasarrufu sağlıyor. NSR'nin, Çin, Japonya, Güney Kore gibi ülkelere taşımacılıkta güney deniz yolu rotasına göre daha yakın olması, Arktik bölgesinde ticareti güçlendiriyor. Rusya'nın Murmansk şehrinde Japonya'nın Yokohama Limanı'na ulaşmak isteyen gemiler, 6 bin deniz mili yok katederken, aynı mesafe güney deniz yolu üzerinden 13 bin mile çıkıyor.

HEDEF 80 MİLYON TON

Rusya Devlet Nükleer Enerji Kurumu Rosatom'un alt kuruluşu ve Murmansk Limanı'nın işletmecisi Atomflot'un verilerine göre, NSR üzerinden 2012'de taşınan kargo yükü 3.8 milyon ton iken, bu miktar 2022'de 34.1 milyon tona yükseldi. Rota üzerinde 2023'te taşıma kapasitesinin 36 milyon tona ulaşması beklenirken, 2024'te kapasitenin 60 megavat güce sahip Yakutia buzkıranının faaliyete girmesi ve bazı buzkıranların çalışma sürelerinin uzatılmasıyla 80 milyon tona çıkacağı tahmin ediliyor.

SEKİZ ÜLKE EKONOMİSİ

Arktik Konseyi verilerine göre, 8 ülkenin ekonomisini bir araya getiren ve 20 milyon kilometrekareden fazla alanı kapsayan Kuzey Kutup bölgesinin ekonomik değerinin 600 milyar dolardan fazla olduğu tahmin ediliyor. Bu bölge, Rusya için önemli bir gelir ve istihdam kaynağı olarak görülüyor. Atomflot Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, NSR'nin en önemli avantajı zaman tasarrufu. Örneğin, güney rotasında bir geminin seyrüseferi 50 gün sürerken, NSR'de aynı yol 20 günden az sürüyor.

NÜKLEER ENERJİLİ BUZKIRAN

Rota üzerinde kargo gemilerinin güvenle

Üç yardımcı kaptan

Gemide üç yardımcı kaptan 4 saat çalışıp 8 saat dinlenerek nöbetleşe görev yapıyor. Dümende kaptanlara yardımcı yol gösterici deneyimli bir denizci de bulunuyor. "Proje 22220" kapsamında inşa edilen 60 megavat kapasiteli buzkıran 173 metre uzunluğa ve 34 metre genişliğe sahip.

Türkiye'ye kömür geldi

Murmansk Ticari Deniz Limanı Ticaret Direktörlüğü'nden yapılan açıklamaya göre NSR'de yazın elverişli hava koşullarında ortalama geçiş süresi yaklaşık 8-9 gün olarak kayıtlarda yer alıyor. Bu da ana satış bölgelerine ulaşmak için gereken süreyi yarı yarıya azaltıyor. Yapılan açıklamaya göre yılın ilk 7 ayında NSR'den Türkiye'ye 2.5 milyon ton kömür gönderildi.

ilerlemesi için buzkıranların önemli görevler üstleniyor. Hatta şu anda nükleer enerjiyle çalışan yeni bir buzkıranın daha inşa edildiği ve 2030'a kadar bölgede 13 buzkıranın faaliyet göstermesi bekleniyor. Öte yandan 2021'de Türk şirketi Kuzey Star Shipyard Denizcilik Sanayi ve Ticaret AŞ ile Atomflot arasında liman-havuz inşaatı projesi imzalanmıştı

YEDİ YIL YAKIT ALMIYOR

Rusya, dünyada nükleer enerjiyle çalışan buzkıran filosuna sahip tek ülke konumunda bulunuyor. NSR'de gemilerin seyrüsefer güvenliği Atomflot'a ait nükleer enerjiyle çalışan 7 buzkıran sayesinde sağlanıyor. Söz konusu buzkıranlardan biri olan Arktika da rotadaki ticaretin sağlanmasında önemli rol üstleniyor. Buzkıran, nükleer yakıt yüklemesi yapılmadan 7 yıl boyunca durmadan çalışabiliyor. Gemiler hem derin denizlerde hem sığ nehirlerde faaliyet gösterebiliyor.

TİCARET HUKUKUNUN YOL HARİTASI

REGESTA Ticaret Hukuku Dergisi, yılda 3 sayı yayımlanan, hakemin yazarı bilmemesi esasına dayalı hakemli hukuk dergisi olup, 2011 yılından beri yayın hayatını sürdürmektedir. Dergide ticari hayatı ilgilendiren akademik makalelerin yanı sıra, uygulamalara ışık tutacak uzman görüşlerine de yer vererek güncel sorunlara çözüm üreten çalışmalar sunmaktadır.

REGESTA Ticaret Hukuku Dergisi titizlikle yürütülen çalışmaların sonucunda TÜBİTAK ULAKBİM TR DİZİN (TR DİZİN) indeksine kabul edilerek, hukuk alanında taranan hakemli dergiler arasında yerini almıştır.

REGESTA Ticaret Hukuku Dergisi'ne <https://www.ito.org.tr/tr/regesta/yayinlanmis-sayilar> adresi üzerinden açık erişim sağlanabilmekte olup, dergi sayıları e-kitap ve pdf formatları ile okuyuculara ücretsiz sunulmaktadır.

İstanbul Ticaret Odası tarafından hakemli, yerel ve yılda 3 kez süreli olarak yayınlanmaktadır

Detaylı bilgi için QR kodu okutabilirsiniz.

REGESTA Ticaret Hukuku Dergisi, TÜBİTAK ULAKBİM TR DİZİN indeksinde hukuk alanında taranan hakemli dergiler arasındadır.

İTOKURUMSAL

Kadın girişimciler projelerini değerlendirdi

TOBB İstanbul Kadın Girişimciler Kurulu (İKGK) İcra Komitesi Toplantısı, İTO Yönetim Kurulu Üyesi Münir Üstün ile TOBB İKGK Başkanı ve İTO Meclis Üyesi Hatice Kal'ın başkanlığında online gerçekleştirildi. İKGK 5. döneminin son toplantısında

bu dönemde yapılan çalışmalar ve projeler değerlendirildi. Ayrıca bu dönem içerisinde yürütülen Erken Girişimci Geliştirme Programı'nın (EGG) 2. etabının ödül töreninin eylül ayı içerisinde gerçekleştirileceği duyuruldu.

18. Gayrimenkul Zirvesi 25-26 Ekim'de

Gayrimenkul Yatırımcılar Derneği (GYODER) tarafından 2000 yılından bu yana düzenlenen 'Gayrimenkul Zirvesi'nin bu yıl 18'incisi gerçekleştirilecek. Sektörle ilgili bütün tarafları bir araya getirmesi beklenen zirve 25-26 Ekim 2023'te yapılacak. Geçtiğimiz yıl

Zorlu PSM'de gerçekleşen zirvenin, bu yılki adresi İstanbul Kongre Merkezi olacak. Zirvede B2B özel etkinlikler de düzenlenecek. İstanbul Ticaret Odası'nın da desteklediği 18. Gayrimenkul Zirvesi'ne üyelerimiz davetlidir. Ayrıntılı bilgi için adres: www.gyoder.org.tr

8.3 milyon konutun deprem sigortası yok

17 Ağustos 1999'daki Marmara Depremi'nin ardından uygulamaya konulan Zorunlu Deprem Sigortası bulunmayan konut sayısı 8.3 milyona yaklaşıyor. Sahip olduğu yaklaşık 16 milyon nüfusuyla Türkiye'nin en kalabalık kenti olan ve ekonominin lokomotifi konumundaki İstanbul'da her 3 konuttan birinin deprem sigortası bulunmuyor.

BÜYÜK can ve mal kaybına neden olan Marmara Depremi'nin 24. yıldönümü dolayısıyla gözler yeniden deprem sigortalarına döndü. Ancak deprem kuşağındaki Türkiye'de bu konuya ilişkin bilinç artsa da henüz istenilen seviyeye ulaşılmış değil. Devletin güvence olarak sunduğu Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK), konutları depreme ve depremin doğrudan neden olduğu yangın, infilak, yer kayması ve tsunami gibi afetlere karşı güvence altına alıyor. Zorunlu Deprem Sigortası uygulamasının başladığı 27 Eylül 2000'den itibaren gerek kurum gerekse sigorta şirketleri, toplumda sigorta bilincini artırmak amacıyla çok sayıda kampanya düzenledi. Sigortalılık oranının istenilen düzeye çıkması için çalışmalar devam ediyor. Fakat 6 Şubat'ta yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerle yeniden sarsılan Türkiye'de zorunlu deprem sigortasına sahip konut oranının hala istenilen seviyelerde olmadığı görüldü.

KAHRAMANMARAŞ'IN ETKİSİ

Ağustos itibarıyla ülke genelinde bulunan 20 milyon 32 bin adet konutun yüzde 58.7'sine denk gelen 11 milyon 756 bin 617'sinin sigortası bulunuyor, sigorta yapılmayan konut sayısı ise 8 milyon 275 bin 383'e ulaşmış durumda.

Kahramanmaraş merkezli depremlerin gerçekleştiği tarihte 10 milyon 960 bin 389 olan deprem sigortalı konut sayısı, geçen 6 ayı aşkın sürede 800 bin arttı.

3 KONUTTAN BİRİ SİGORTASIZ

Sahip olduğu yaklaşık 16 milyon nüfusuyla Türkiye'nin en kalabalık kenti olan ve ekonominin lokomotifi konumundaki İstanbul'da her 3 konuttan birinin deprem sigortası bulunmuyor. Uzmanların 7.5 ve üzerinde şiddete sahip bir depremin beklendiğini belirttiği megakentte 4 milyon 153 bin adet konuttan 1 milyon 433 bin 355 adedinin (yüzde 34.5) sigortasız olduğu görülüyor. Türkiye'nin en kalabalık ilk 3 şehri ele alındığında sigortalı konut oranı İstanbul'da yüzde 65.5'e, Ankara'da yüzde 57.9'a, İzmir'de yüzde 63.1'e yükselmiş durumda.

'Farkındalığı artırmak için çalışıyoruz'

DASK Teknik İşleticisi Türk Reasürans Genel Müdürü Selva Eren, DASK olarak, kuruluşlarından bu yana sistemleri ve yürüttükleri süreçleri daha ileriye taşımak için çalıştıklarını, aynı zamanda sigorta farkındalığını artırıp vatandaşların

Dış ticaret verileri global resesyonu destekliyor mu?

Türkiye İstatistik Kurumu 2023 Haziran ayı dış ticaret endekslerini açıkladı. Söz konusu veriler bize ekonomiyle ilgili son derece önemli mesajlar veriyor. Buna göre öncelikle ihracat birim değer endeksinde Haziran 2023 ayında bir önceki yıl aynı ayına göre yüzde 1.6 azalma olduğunu görmekteyiz. Bu azalmanın detayına baktığımızda, hammadde ihracat birim değerinin (yakıt hariç) yüzde 13.6 azalmasından kaynaklandığını görmekteyiz. Gerek imalat sanayinde (yüzde 1.8 birim değer artışı), gerekse gıda ve içecek birim değerinde (yüzde 3.6) artış olduğunu gözden kaçırmamak gerekir.

***

Asıl önemli sorunun miktar endekslerinde ortaya çıktığını görüyoruz. Global ekonomilerdeki aşağı yönlü fiyatlamalara ülkemiz ihracatçıların ayak uyduramadığı artan fiyat endeksinin yanında çok düşen miktar endekslerinden görünmektedir. Şimdi verilere bakalım; İhracat miktar endeksi Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9.2 azalmıştır. Detaylarda ise endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünle yüzde 11.4, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 18.9 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 11.4 azalırken, yarıktlarda yüzde 22.3 artmıştır.

Görülebileceği üzere imalat sanayinde yüzde 11.4 düşüş gerçekleşmiş olup, miktar bazındaki bu düşüş ihracat konusunda bir şeylerin yanlış gittiğini bize göstermektedir. Burada global aşağı yönlü fiyat hareketlerine ihracatçılarımız tarafından yerine koyma maliyeti baz alınarak bakılamadığı kanaatindeyiz. Bu nedenle de ihracatta zayıflama olmaktadır. İhracat miktar endeksinin 2023 yılı ikinci çeyrekte bir önceki yılın ikinci çeyreğine göre yüzde 5.1 azalması nedeniyle büyümeye de olumsuz etkisi olabilir.

Bilindiği üzere ithalatımızın yüzde 70'ten fazla olan kısmı ara malıdır. Yerli ikame üretim olmadığı takdirde, girdi ithalatında daralma, gelecekte üretimde de daralma olabileceği anlamına gelmektedir.

***

İthalatın durumuna baktığımızda; İthal hammadde birim fiyatlarında yüzde 27.6 düşüşün gerçekleştiği Haziran 2023 ayında kurda da benzer oranda artış olması, girdi maliyet düşüşünün enflasyonu da düşürmesini imkansız hale getirdi. Ancak dünyada hammadde fiyatları düşmektedir. Hammadde ithalat miktar endeksinde haziran ayında 2022 yılı haziran ayına göre yüzde 19.8 azalma olması, gelecekte yavaşlayan bir üretimle karşılaşma ihtimalini artırmaktadır.

İthal girdiyle üretim ve ihracat yapan firmalarımız mevcut maliyetleri baz alarak fiyatlama yapmaları durumunda satış yapmakta zorlanabilirler. Bunun yerine, yerine koyma maliyetini baz alarak fiyatlama yapmaları son derece önemlidir. Yoksa fiyatlardaki düşüş nedeniyle yüksek maliyetli hammadde stokuyla baş başa kalabiliriz.

LIGHT + INTELLIGENT BUILDING MIDDLE EAST 2024

Dubai / Birleşik Arap Emirlikleri
16 - 18 Ocak 2024

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

TÜRKİYE AYDINLATACAK!

LIGHT + INTELLIGENT BUILDING MIDDLE EAST 2024

- Orta Doğu'daki kentsel, mimari ve perakende aydınlatmaya yönelik en büyük Aydınlatma Fuarı
- Yenilikçi ürün geliştirme ve güncel tasarım trendleri
- 34 Ülkeden 185 katılımcı
- 97 Ülkeden 12.267 Uluslararası Ziyaretçi
- Eş zamanlı düzenlenecek Intersec Fuarı katılımcı ve ziyaretçilerine ulaşım imkanı

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu, temel aydınlatma
- Nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştiraki broşüründe firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince iletişim ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- T.C. Ticaret Bakanlığı teşvik işlemleri hakkında bilgilendirme
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya masrafı

ÖDEME PLANI

Minimum stant alanı: 12 m²
Katılım bedeli : 1.100 ABD Dolar / m²

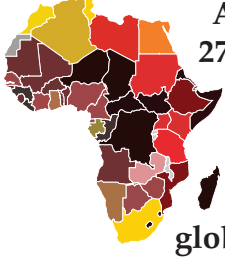

Gülin Gürsoy / Ruken Ayata Boztaş

Tel : 0212 455 6117 / 455 65 83
E-Posta : gulin.gursoy@ito.org.tr / ruken.ayata@ito.org.tr
GSM : 0530 151 42 33 / 0530 151 42 37

444 0 486 | ito.org.tr | itokurumsal

Karbon kredilerinde şans Afrika'dan yana

Avrupa Birliği üyesi 27 devlet, sınırlarından geçecek ticari mallara karbon vergisi uygulamaya başlayacak. Bu süreç, global karbon piyasasını hareketlendirmiş durumda.

Gelişmiş ülkelere göre karbon salınımı düşük olan ve doğal karbon kaynaklarına ev sahipliği yapan Afrika, karbon kredilerinde dikkatleri üzerine çekiyor.

Gelişmiş ülkeler her türlü üretimdeki üstün konumlarını devam ettirmenin kendileri için bir zorunluluk olduğunu bilincindeler. Fosil yakıtlarla çevreye verilen zarar konusunda uluslararası boyutta ilk önemli adım, 1992 yılında Brezilya'nın Rio de Janeiro şehrinde bir araya gelen devlet adamları tarafından atılmıştı. Bunu 1997 yılında Japonya'da yapılan zirvede alınan ve Kyoto Protokolü adıyla bilinen önemli kararlar izledi. O dönemde benimsenen kuralların etkisi ile 2020 yılına kadar da benimsenen karbon kredileri uygulamada kaldı. Hatta o sözleşmeyi imzalayan devletleri sera gazı ve karbondioksit salınımlarını sınırlamaya zorladı. Böylece karbon fiyatlandırma düzenlemelerinin çoğu da bu süreçte uygulamaya konuldu. Bu da ancak karbon piyasası kurarak ve temiz kalkınma mekanizması ile yapılacaktı. Artık karbon piyasası kuruldu ve CO2 kotaları ülkeler ve şirketler için oluşan pazar oluştu. CO2 salınımdaki azalmalara karbon kredisi adı verildi. Bunlar "CO2 madeni para" birimlerine dönüştü ve en kolay şekilde anlatmak için de "1 karbon kredisi 1 ton karbona, yani CO2'a denktir" denildi. Bundan dolayı ya "CO2 kotası" veya tahsis olarak ifade edildi. Karbon kredilerinin belli bir fiyatı belirlendi ve 0.50 ile 30 Euro arasında değişecekti.

Özellikle de 2015 yılında imzalanan ve bir yıl sonra da yürürlüğe giren Paris İklim Anlaşması'nın bugüne kadar 191 ülke tarafından da imzalanması bu konuyu bütün ülkelerin meselesi haline getirdi.

KRİTİK TARİH

2000'li yıllar öncesinde Afrika ülkelerinin de iklim değişikliğinde hayati görev alacakları ifade edilse de pek kimse gelişmiş devletlerin derinden hissettikleri yaşanan sıkıntılarla aralarında pek fazla alaka kuramazdı. Ama geldiğimiz noktada küresel sıcaklık ve bunun sebep olduğu iklim değişikliği her ülkenin kendi imkanları ile çözüm üretmesi gereken bir meseleye dönüştü. Şimdilik kıtanın büyük bir kısmında karbon salınımı diğer kıtalara göre yok denecek kadar az ise de bilhassa yeni sanayi kollarının bu coğrafyada da artmasıyla birçok ülke menfi anlamda etkilenecek. Demir, çelik, alüminyum, gübre, çimento, elektrik ve hidrojenle ilgili üretimlerin çokça pazarlandığı Avrupa Birliği pazarına 1 Ekim 2023 tarihinden itibaren karbon vergisi ile ürün gönderebilecekler. Her ne kadar 3 yıllık bir geçiş süreci yaşanacak olsa da ödemelerin 2026'da başlayacak olması herkesi endişelendiriyor. Bunun sonucunda tüm Afrika

Prof. Dr. Ahmet KAVAS

ülkelerinin yılda 31 milyar dolar gibi bir miktarı bulan vergi ödeyecek olmaları, hem kıtadan Avrupa'ya ihracatında yüzde 7.13'lük bir azalma, GSYİH'larında da yüzde 0.91 gibi önemli bir düşüşü beraberinde getirecek. Kaldı ki AB'nin Afrika'ya yaptığı tüm insanî kalkınma yardımları yaklaşık 6 milyar dolar olup bir anda 5 katı fazlasını vergi olarak ödemeye zorlanacaklar.

KARBON PİYASASI

Her ülkenin az veya çok çevreye karbon salımı bulunuyor. Bunların azaltılması ve özellikle de kalıcı hale getirilmesi isteniyor. Her geçen dünyamızda karbonun artması yüzünden buna en çok sebep olan ülkelerin belli tedbirler almaları gerekiyor. BM'nin yakın takibindeki konular arasında ve her ülkeye bir karbon salım kotası konuldu ve bunun üreticiler arasında eşit paylaşımının da sağlanması gerekiyor.

Mecburen bir karbon kredisi satın alma piyasası kuruldu. Eğer herhangi bir ülke kendisine tanınandan daha fazla karbon salımı yapıyorsa bu ülke daha az karbon salımı yapmış ülkelerden kota satın almak zorunda kalacak. Bu nedenle fazla kotalarını bir ülkeden diğerine satabilecekleri için kota kavramı kullanıldı. Bu şekilde de bir tür karbon piyasası oluşuyor ve haliyle alım satıma dayalı kredilendirme işlemi başlıyor.

KARBON KREDİSİ

Karbon kredisi sertifikası arz-talep doğrultusunda piyasada değer kazanıyor, takası yapılan varlıklara dönüşebiliyor. Sanayileşmiş ülkelerin karbon kredilerine talebi arttırıyor. Sertifikalar Verified Carbon Standard, Gold Standard ve Global Carbon Council sınıflandırılıyor. Kendileri için belirlenen kotaları sahip oldukları imkânlarla denkleştiremeyen

karbon salımı fazlası ülkeler, diğer ülkelerin haklarını satın alarak çözümler üretmeye çalışıyorlar. Böylece karbon piyasası giderek önem kazanıyor. Artık kendi kotalarını satan ülkeler bir tarafta bunların taliplisi ülkeler de alıcı konumunda yer aldılar.

ÇARE AFRİKA'DA

Dünyanın özellikle ormanlık bölgelerine sahip ülkelerinde sera gazı salınımını azaltmak için 1 karbon kredisi 1 metrik ton karbondioksit karşılığında uygulanıyor. Her geçen sene fiyatları yükseliyor. 2020'de bir ton karbon 25 dolar iken 2023'te 87 dolara ulaştı. Kendi karbon salınımını azaltmayı karşılayamayanlar, Afrika ülkelerinden 1 karbon kredisi karşılığında para ödeyerek denkleştirme işlemini yapıyorlar. Böylece ürettikleri karbon salınımını telafi etmeyi amaçlıyorlar. Uluslararası komisyoncular, çevrimiçi perakendeciler ve ticari platformlar aracılığıyla alış ve satış gerçekleştiriliyor. Karbon kredileri satışı yapılan projeler arasında rüzgar, güneş, jeotermal, fosil yakıtlı santrallerin yerini alan biyokütle üretimi yapanlar yer alıyorlar.

FİYATLANDIRMA İŞLEMİ

Sera gazı etkisini azaltması, yüksek maliyeti bulunan gelişmiş ülkeler bu konuda başka bir gelişmiş ülkeye salınımını azaltma hedeflerini tutturabilmek için kredi verilerek işbirliği yapabiliyor ya da temiz kalkınma işlemi çerçevesinde sera gazı etkisini azaltma işleminin maliyet bakımından daha düşük bulunduğu devletlere yöneliyorlar. Atmosfer etkisinin küresel anlamda eşdeğer olduğu kalkınmakta olan bir ülkedeki sera gazının etkisini azaltma projesine sermaye yatırımı, temiz teknoloji ve arazi kullanımında değişiklik için sponsorluk yükleniyor. Bu kredilere Onaylanmış Salım Azaltımı (Verified Emission Reduction-VER) adı veriliyor.

Küresel çapta zorunlu ve zorunlu olmayan diye sınıflandırılan 64 ayrı karbon fiyatlandırma işlemi yapılıyor. Türkiye'de bu anlamda karbon salımı konusunda zorunlu bir

salım fiyatlandırması yok. 2020'ye kadar Gold Standard ve Verified Carbon Standard Türkiye'de karbon kredisi sertifikası kayıt ve kabulü yaparken 3 yıl önce bundan çekildi. Sadece Global Carbon Council sertifikalandırma yapıyor ve bu kuruluş geçmişe dönük olarak 5 yıllık sertifikalandırma yapıyor.

GABON ÖNCÜ

Gabon Afrika'da karbon kredileri ile satış yapan ilk ülke konumunda ve bu konuda oldukça mesafe aldı.

Geçtiğimiz haftalarda Liberya, Birleşik Arap Emirlikleri menşeli ve kraliyet ailesinden Şeyh Ahmed Dalmuk el Mahdum'un Blue Carbon isimli firmasıyla yaptığı alım satım işleminde bu ülkenin toplam 113 bin kilometrekare olan topraklarının yüzde 10'u kadar olan 1 milyon hektarlık arazisini kendi karbon kotasını denkleştirmek için tahsis etme sürecini devam ettiriyor. Böylece çevrenin korunması yanında yeni ağaçlandırmalar yapılacak ve mevcut ormanlık alanlar korunacak. Bir anda ilgili devletler hem bu güncel konuyu, hem de 2000'li yıllarda Kyoto Sözleşmesi ve Paris Anlaşması'nın 6. maddesine uygun olarak yakın geçmişte yapılan örnekler üzerinde yoğunlaşıyorlar.

Gabon ve Liberya dışında Gana, Gine, Gine Bissau, Kongo Cumhuriyeti, Nijerya, Senegal, Tanzanya, Togo, Zambiya ve Zimbabve de karbon kredisi ile kendi kotalarını satıyorlar. Böylece şimdiye kadar atıl kalan varlıklar değerlendirilmiş oluyor. Sadece Almanya bile tek başına öncü rol üstlenip Togo'nun başkenti Lome'de 16 devletin iştiraki ile Batı Afrika Karbon Piyasası ve İklim Finansmanı İttifakı'nın kurulmasında yer aldı. Zimbabve yakın geçmişte gelirlerinin yüzde 50'sini karbon kredilerinden temin etmeyi kararlaştırdı ve bunun yüzde 20'si yerli, geri kalanı ise yabancı yatırımcılar ile yapılabilecek.

Sorundan çıkacak fırsat

Afrika ülkeleri her ne kadar günümüzdeki büyük miktarlardaki karbon salımlarından birinci derecede ve de doğrudan mesul tutulmasalar da yakın gelecekteki etkilerini derinden hissedecekler. Dahası 1 Ocak 2026 tarihinde Avrupa Birliği üyesi 27 devletin sınırlarından geçecek ticari mallara uygulanacak karbon vergisinden menfi anlamda etkilenecekler ve ciddi zararlarını çekecekler. Fakat yaşanan bu süreçte önlerine

müspet fayda sağlayacakları fırsatlar çıkacak ve bunların önemlisinin karbon kredileri olması sayesinde en azından Batı, Orta ve Doğu Afrika bölgelerinde çok sayıda ülkenin gündemlerine bunları kullanmayı almış durumdadır. Özellikle Batı Afrika ormanları, bataklıkları, su kütelleri ve okyanusları ile doğal karbon kaynaklarına sahip ve karbon kredisi ile işlem yapmaları için de doğal potansiyele sahipler. 2030 yılına kadar yılda 6 milyar dolarlık bir girdi

sağlayabilecekler. Yılda 300 megaton (CO2) karbon eşdeğeri satabilecekler.

Yılda 120 milyar dolar

Gönüllü karbon piyasalarının büyütme görevi gücü ile 2030 yılına kadar bu pazarların sayısı 15 kat artacak. Ortalama tonu 20 dolar seviyesindeki karbon kredileri ile 2030'a kadar 30 milyon kişiye

doğrudan veya dolaylı istihdam imkânı sağlanabilecek. 2050 yılına kadar Afrika'nın yılda 1.500 megaton CO2 eşdeğerinden para kazanabileceği tahmin ediliyor. Böylece ton başına

80 dolarlık bir fiyat varsayıldığında ise yılda 120 milyar dolara ulaşabilecek. Haliyle karbon piyasaları kıtada önemli bir sektöre dönüşecek ve 100 milyondan fazla istihdam sağlayabilir.

A man in a dark suit and tie stands at the front of a meeting room, gesturing towards a large whiteboard. He is addressing a group of five people seated in white chairs, viewed from behind. The room has a modern, minimalist design with light-colored walls and a wooden floor. A laptop is visible on a small table to the right of the presenter.

- Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Fen Bilimleri Enstitüsü
- Finans Enstitüsü
- Dış Ticaret Enstitüsü
- İletişim Bilimi ve İnternet Enstitüsü

TİCARET'in lisansüstü programları, iş dünyasının ihtiyaçları doğrultusunda şekillendiriliyor. İşte Ticaret Üniversitesi'nin lisansüstü eğitim veren bölümleri:

Türkiye’de alanında bir ilk olan İletişim Bilimi ve İnternet Enstitüsü de başvuru kabul ediyor. Proje ve araştırma odaklı çalışmaların yapılması planlanan enstitüde, üç yüksek lisans ve üç doktora programı mevcut. İletişim Bilimi ve İnternet Enstitüsü’nün ülkemizde, iletişim bilimi ve internet araştırmalarının geliştirilmesi ve uluslararasılaşması sürecine katkıda bulunması amaçlanıyor. Enstitü, yurt dışındaki üniversitelerle bilim alanında ortak çalışmalara ve projelerin geliştirilmesine yönelecek.

Son Kayıt Tarihi: 25 Eylül 2023
Eğitim Başlangıç Tarihi: 26 Eylül 2023
Eğitim Bitiş Tarihi: 08 Kasım 2023
Bilgi ve Kayıt: <http://utt.ticaret.edu.tr>

Birçok ülke önlem alıyor

Türkiye: İtfaiyelere özel eğitimler verildi. Bunun yanı sıra Togg, elektrikli araçlarda oluşabilecek yangınlardan dolayı bölgesel eğitimler vermeye başladı.

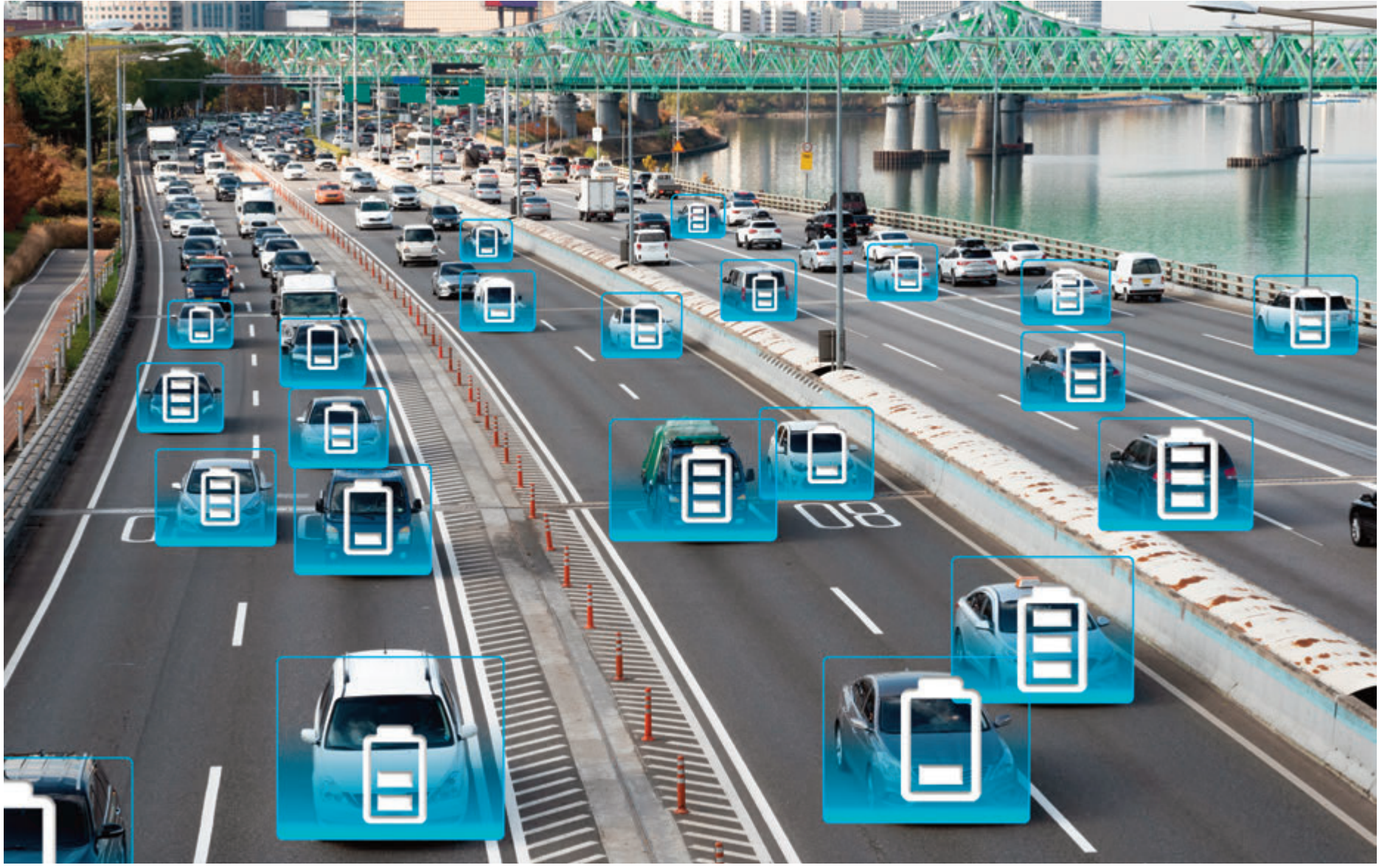
Norveç: Feribotlara elektrikli araçların girişini yasakladı. Ayrıca, hibrit ve hidrojen yakıt hücreli araçlar da yasak kapsamına giriyor. Yasağın nedeni lityum-iyon pillerin yangın tehlikesinin artması ve alevleri hızlı bir şekilde söndürmenin mümkün olmaması.

ABD: Massachusetts eyaletinin Salem şehrinde yüksek sıcaklığın olduğu zamanlarda elektrikli araçların açık alanda bırakılması yasaklandı.

Almanya: Baviera bölgesindeki bazı kapalı otoparklarda elektrikli araç parkına izin verilmiyor. Nedeniyse daha önce kapalı otoparkta gerçekleşen elektrikli araç yangını. En son gerçekleşen feribot yangınından sonra da hükümetin ne yaptırım getireceği henüz bilinmiyor.

Elektrikli araçta yangın riskini azaltmak mümkün

Elektrikli araçlar, çevre dostu imajıyla öne çıkmakla birlikte batarya sorunları nedeniyle yangın riski de taşıyor. Sektörü endişelendiren bu duruma karşı önlem olarak, daha gelişmiş batarya teknolojileri, modern yangın önleme sistemleri ve kullanıcı eğitimi öne çıkıyor.

Barış CABACI

ELEKTRİKLİ araçlar, çevre dostu ve sürdürülebilir bir geleceğin temsilcileri olarak ön plana çıkıyor. Ancak, son zamanlarda batarya sorunlarından kaynaklı yangınların sıklıkla dikkat çekiyor. Elektrikli araçların bataryalarındaki sorunlar, yangın riskini artırarak hem günlük kullanıcıları hem de araç taşımacılığı sektörünü endişelendiriyor. Yangınların asıl sebebinin bataryanın hammaddesi olan lityum iyon piller olduğunu söylüyor. Bu piller zaman zaman tehlikeli yanma

olaylarına neden olabiliyor. Bu tür sorunların ilk örneği ise bataryalı telefonlarda yaşanan ısınma problemleriydi.

TEMAS VE ISINMA

Uzmanlar, patlama ve yangın olaylarının temel nedenini, pil hücrelerinde bulunan elektrokimyasalların kısa devre yapması olarak açıklıyor. Lityum iyon pillerdeki yangınlar incelendiğinde, pil hücrelerinde meydana gelen mekanik hasar, elektrotların yanlış kesilmesi veya anot ile katot arasına yabancı metal parçalarının girmesi gibi nedenlerden kaynaklandığı görülüyor. Bu tür kısa devreler, pil içindeki elektrokimyasal reaksiyonları dengeye hale getirerek ısınmaya yol açıyor. Yangınların bir diğer sebebinin ise aşırı yüklenme ve ısınma olduğu belirtiliyor.

OLAYLAR ARAŞTIRILYOR

Sektör bir yandan yaşanan vakaları inceleyerek saklı kalmış bazı sebepleri ve yeni tedbirleri bulmak için çalışıyor. Denizde ilk elektrikli araç yangını, 17 Kasım 2010'da Oslo'dan Kopenhag'a seyahat eden bir araçta meydana geldi. Elektrikli otomobillerde çıkan en yakın örnek ise Almanya'dan Mısır'a giden gemide yaşandı. Hollanda açıklarında yanmaya başlayan gemideki 3 bin 700 araçtan 500'ünün elektrikli olduğu açıklandı. Yangının, elektrikli otomobillerin bataryasının patlaması nedeniyle başladığı açıklandı. Geçtiğimiz yıl bir elektrikli aracın bataryasının patlaması sebebiyle Portekiz açıklarında 4 bin lüks otomobil taşıyan bir feribot battı. Gemideki toplam değeri 400 milyon

doları bulan otomobiller adeta kül oldu.

22 BİN LİTRE SU

Önde gelen elektrikli araç üreticilerinden Tesla, kısa süre önce gündeme geldi. Firmadan paylaşılan bilgilere göre, seyir halinde olan araç, bataryadaki ısınma nedeniyle yanmaya başladı. Aracın söndürülmesi için 22 bin litre su harcandığı kaydedildi. Bu miktarın, gazla çalışan araçlardaki yangında harcanandan 10 kat fazla olduğu belirtildi. ABD'deki doğal afetler sırasında da elektrikli araba yangınlarının sık sık yaşandığı gözlemlendi.

100 BİN OTODAN 25'İ

Türkiye Hibrit ve Elektrikli Araçlar Derneği (TEHAD) Başkanı Berkan Bayram, elektrikli otomobillerde çıkan yangınların söndürülmesinin, diğer araçlara göre daha zor olduğuna dikkat çekti. TEHAD Başkanı Bayram, konu hakkında İstanbul Ticaret Gazetesi'ne yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Elektrikli araçlar hakkında bilgi kirliliği oldukça fazla. ABD'de aşağı yukarı her beş dakikada bir araba yanıyor. Burada gerçekçi olmamız gerekiyor. Elektrikli araçların alev alma olasılığının yüksek ve pil paketinin tehlikeli olduğu yönündeki inançlar doğru değil. Gerçekte, lityum iyon pil yangınları oldukça nadirdir. Şu anda söndürme mekanizması gelişmediği, böyle bir teknoloji olmadığı için gündemde fazla yer alıyor. Araştırmalarımıza göre, 2022'de yüz bin satış başına düşen yangın sayısı elektrikli araçlarda 25, hibrit araçlarda 3.745, fosil yakıtlı araçlarda 1.530."

TEHAD Başkanı Bayram, elektrikli araçların, benzinli araçlara göre daha düşük yangın riski taşıdığını, ancak

yangın çıktığında çok büyük bir patlama yaşanabildiğini vurguladı. Bunun çözüm yollarını aramak gerektiğini belirten Bayram, "Elektrikli araçlar yaygın olarak kullanıldıkça güvenlik teknolojileri ve standartları da sürekli olarak gelişecek" diye konuştu.

UYURKEN ŞARJ

"Elektrikli araçların şu anda evlerde şarj edilmesinin en büyük riski, özellikle uyurken şarj edilmesidir" diyen Bayram, elektrikli araçların evlerde şarj edilirken dikkat edilmesi gereken bazı önemli konuları şöyle sıraladı:

- **Şarj cihazı seçimi:** Kaliteli ve güvenilir bir şarj cihazı kullanmak, güvenli bir şarj deneyimi için önemlidir. Sertifikalı ürünlerin tercih edilmesi güvenliği artırabilir.
- **Kablo ve priz durumu:** Kullanılan şarj kablosu ve prizlerin güvenli ve uygun durumda olduğundan emin olunmalıdır. Aşınmış, hasar görmüş veya uygun olmayan kablolardan kaçınılmalı.
- **Havalandırma:** Araçların şarj edildiği alanın iyi havalandırıldığından emin olunmalıdır. Aşırı ısınma riskini azaltmak için bu gerekli.
- **Yangın önlemleri:** Yangın söndürme ekipmanlarının yakınızdaki olduğundan emin olun. Yangın riskini azaltmak için gerekli önlemler alınmalı.
- **Uyku modu:** Birçok elektrikli araç, şarj işlemi tamamlandığında kendiliğinden şarjı kesen bir uyku moduna sahiptir. Bu mod, aşırı şarj riskini azaltmaya yardımcı olabilir.
- **İzolasyon ve koruma:** Şarj edilen araç, elektrikle temas eden kişiler için izole edilmeli ve korunmalı.

Güvenliği artırmak için çözüm arayışı

Lityum iyon bataryaların ve diğer elektrik araç bataryalarının yangınları ile baş etmek, alevleri bastırmak veya söndürmeye uygun teknolojinin henüz ortaya çıkmadığını belirten TEHAD Başkanı Berkan Bayram, çözüm yollarını ise şöyle özetledi:

- **Gelişmiş batarya teknolojileri:** Elektrikli araç bataryalarının daha güvenli ve dayanıklı olması için gelişmiş teknolojiler ve malzemeler üzerinde çalışılmalı. Termal yönetim sistemleri ve daha dirençli batarya hücreleri, yangın riskini azaltabilir.
- **Daha iyi yangın önleme sistemleri:** Araç içinde ve batarya bölmelerinde yangınların erken tespiti ve müdahalesi için daha iyi yangın önleme sistemleri geliştirilmeli. Anormal sıcaklık

değişiklikleri veya gaz sızıntıları gibi belirtilerin algılanması, yangınların önlenmesine yardımcı olabilir.

- **Eğitim ve farkındalık:** Elektrikli araç kullanıcıları, bataryaların doğru şekilde şarj edilmesi, sıcaklık kontrolleri ve bakımı konularında bilinçlendirilmeli. Bu şekilde kullanıcıların güvenlik bilinci artırılabilir. İtfaiyelerde buna uygun yeni birimler açılmalı.
- **Doğal afetlere karşı dayanıklılık:** Elektrikli araçların dayanıklılığı, doğal

afetlere karşı daha güçlü olacak şekilde tasarlanmalı. Suya dayanıklılık, çarpma direnci gibi özellikler, araçların afetlerde daha iyi performans göstermesinde yardımcı olabilir.

- **Sektör işbirliği ve düzenlemeler:** Elektrikli araç üreticileri, endüstri paydaşları ve hükümetler arasında işbirliği yapılmalı. Teknik düzenlemeler, güvenlik ve dayanıklılık konularında sektör genelinde yüksek bir kalite standardını sağlayabilir.

Neden yangın çıkıyor?

Yangınların genellikle, aşırı ısınma, mekanik hasar ve yanlış kullanımdan dolayı çıktığını belirten TEHAD Başkanı Berkan Bayram, şu değerlendirmeyi yaptı: "Aşırı sıcaklık, aşırı şarj, düşük şarj, yanlış kullanım metotları yangına sebep olabiliyor. Isınmaya başlayan pil hücrelerindeki sıcaklık artışı, pilin normal işlem aralığının üzerine çıkabilir. 70-90 derece sıcaklık aralığında, pilin anot kısmında bulunan koruyucu tabaka bozulur ve lityum elektroliti reaksiyona girer. Bu reaksiyon sonucu hidrokarbonlar serbest kalır ancak

henüz bir yanma meydana gelmez. Pil içerisindeki sıcaklık ve basınç artmaya devam eder. 180-200 dereceye ulaşıldığında, pil hücrelerinin içerisindeki katot maddesi reaksiyona girer, oksijen serbest kalır ve yanma için gerekli olan ısı, oksijen ve yanıcı maddeler ortamda bir araya gelir. Bu tür olayların önlenmesi, pillerin üretim ve kullanım aşamalarında dikkatli olunmasıyla sağlanabilir. Küresel ısınmanın da arttığını göz önünde bulundurarak bu olayların sıklıkla gözlemlenebileceği aşikar."

teknopark
istanbulMİLLİ SANAYİ
İÇİN GÖREVE

244

Folovmi Teknoloji, patentini aldığı Akıllı Yaşam Platformu'na geliştirdiği "Nefes Akıllı Ortam Asistanı'nı da dahil etti. Firmanın geliştirdiği yeni cihazla ortam ısısı, nemi ve hava kalitesi otomatik ayarlanıyor. Aynı zamanda sarsıntıyı da algılayan cihaz; gazı veya suyu otomatik olarak kesebiliyor. Sistem, bu durumu anında kişinin yakınlarına veya çağrı merkezine iletebiliyor.

Depremi algılayıp, vanaları kapatan akıllı asistan

ÖMÜR KIRBAŞLI

Teknopark İstanbul Kuluçka Merkezi'nde yerleşik Folovmi Teknoloji, gerçek zamanlı sağlık, güvenlik ve acil servis hizmeti vermenin yanında akıllı ev, akıllı dijital yaşam yardımı hizmetlerini de geliştirmeye devam ediyor. 2019'dan bu yana akıllı dijital sitemler üzerine yoğunlaşan şirket yeni geliştirdiği Nefes Akıllı Ortam Asistanı'nın patent başvurusu yaptı. Depremi algılayabilen Nefes Akıllı Ortam Asistanı bağlı olduğu ortamdaki güvenlik tedbirlerini hızla uygulayabiliyor. Cihaz deprem uyarısını ilgili kişi ve kuruluşlara lokasyon bazlı bildirerek akıllı vanaları ile gaz akışını kesiyor. Nefes Akıllı Ortam Asistanı'nı Folovmi Teknoloji CEO'su Bülent Subaşı'ya sorduk.

Kaç kişilik bir ekip bu projede çalıştı?

Toplamda 6 kişi bu projede çalıştı. Nefes Akıllı Ortam Asistanı projesinde; proje yöneticisi, yazılım mimarı, mobil uygulama geliştiricisi, elektronik devre tasarımcısı, gömülü yazılım uzmanı ve tasarımcı görev yaptı.

DEPREM UYARISI

Yeni geliştirdiğiniz cihaz hangi faydaları sağlıyor?

Nefes Akıllı Ortam Asistanı cihazının çok sayıda faydası bulunuyor. Geliştirdiğimiz cihaz ile yaşam alanına ait ısı, nem, hava kalitesi, hareket algılama, ışık şiddeti, sarsıntı verileri izlenebiliyor. İzlenmekle de kalmıyor, sıcaklık ve nem kontrollerini sürekli yaparak klimayı veya ısıtma sistemini kendisi otomatik çalıştırabiliyor. Akıllı cihaz ısı limit altına düşerse kombiyi çalıştırarak ortam ısını istenilen seviyeye yükseltiyor. Hava kararınca akıllı prizleri devreye sokuyor. Aydınlatmaları açıyor. Ortamdaki hava kalitesini ölçen cihaz, hava kalitesi limitlerin dışında ise hava temizleme sistemini devreye alıyor ve IR ile çalışan yüzlerce cihazı çalıştırmayı sağlıyor. Nefes dış hava durumu ve dış hava kalitesinde sürekli takip ederek özellikle solunum ve kalp rahatsızlığı olan kullanıcılarını dış ortama çıkmamaları konusunda ikaz ediyor. Akıllı hatırlatıcı, namaz saatleri bildirimleri de cihazın özellikleri arasında sayılabilir. Üzerinde bulunan SOS acil yardım butonu ile ilgili kişi ve kurumlardan lokasyon bazlı yardım isteyebiliyor. Ortam asistan cihazının deprem algılama alt yapısı da bulunuyor. Cihaz deprem uyarısını ilgili kişi ve

Folovmi
Teknoloji
CEO'su
Bülent
Subaşı

kuruluşlara lokasyon bazlı bildirerek akıllı vanaları ile gaz akışını kesebiliyor. Dolayısıyla hem yaşam konforu hem de enerji tasarrufu sağlayabiliyor. Birçok özelliği olan nefes, sarsıntıyı otomatik olarak algılayabiliyor nefes akıllı vanalar takılıysa sistemde gazı veya suyu otomatik olarak kendisi kapatabiliyor. Tüm bunları kişinin yakınlarına veya merkezi birimlere alarm olarak gönderebiliyor. Nefes üzerinde bulunan rgb led aydınlatma ve ses alt yapısı ile görme ve işitme engellilere de hizmet verebiliyor.

KULLANIM ALANLARI

Bu cihaz ağırlıklı olarak nerelerde kullanılacak?

Kapalı alanlarda hava kalitesini sürekli kontrol eden karbondioksit ve zararlı gazları sürekli ölçen bununla ilgili alarmlar veya hava temizleme cihazı varsa onları otomatik çalıştıran bir altyapıya sahip olduğu için okullar sınıflar iş yerleri otel odaları çalışma ofisleri kısaca kapalı alanı olan tüm binalar diyebiliriz.

HEDEF AB ÜLKELERİ

Cihaz patent alındıktan sonra ihracat planlarınız var mı? Özellikle Avrupa Birliği

ülkeleri, çünkü orada her iki kişiden birisi yalnız yaşıyor ve yaş ortalamaları 65'in üzerinde. Onların sağlık ve güvenliklerine bu cihaz takip ediyor herhangi bir acil durumda otomatik olarak alarm gönderiyor veya kişiler kendileri üzerinde bulunan acil yardım butonuna basarak yardım isteyebiliyor.

TEKNOPARK'IN ETKİSİ

Projelerinizde Teknopark İstanbul'un ne gibi yararı oldu?

Teknopark'ta yerleşik olmanın bize çok sayıda faydası oldu. Arge ve teknoloji firmaları ile ortak çalışmalar yapabiliyorsunuz. Örneğin bizim elektronik devre tasarımları ile ilgili kendi içimizde personelimiz olmadığı için hemen yanımızdaki firmadan destek aldık onun dışında bir KOSGEB projesi olduğu için devlet teşviklerinden faydalandık. Bunların dışında Teknopark teşviklerinden ve teknoparkın patent desteklerinden faydalandık.

Faydalı model belgesi aldı

Teknopark İstanbul Cube Incubation'da geliştirilen Folovmi Akıllı Yaşam Platformu aynı zamanda Türk Patent ve Marka Kurumu'ndan 'faydalı model belgesi' aldı. Nefes Akıllı Ortam Asistanı cihazına ait patent müracaatlarını yapan Folovmi Teknoloji Teknopark İstanbul ve KOSGEB destekleri ile 'Hayata Bağlan' sloganıyla her yıl yeni akıllı cihazlar ve akıllı dijital yaşam servislerini ekosisteme katmayı hedefliyor.

Servis hizmeti de verecek

Folovmi Teknoloji, 2019 yılında Teknopark İstanbul Kuluçka Merkezi'nde Akıllı Yaşam Platformu Projesi ile faaliyet göstermeye başladı. KOSGEB Ar-Ge İnovasyon Desteği ile Folovmi Teknoloji'yi kurulan firma, projesine patent olarak sınai mülkiyet hakkı ve marka tescili ile markasını koruma altına aldı. 2022 yılında Akıllı Yaşam Platformu Projesi'nin KOSGEB ve Teknopark İstanbul'da başarı ile tamamlanması sonucu AR-GE firması olmaya hak kazandı. 2023 yılında Akıllı Yaşam Platformu kapsamında kullanılacak Nefes Akıllı Ortam Asistanı giyilebilir cihazının üretilmesi ve seri üretim alt yapısının hazırlanmasına KOSGEB Ür-Ge desteğiyle devam ederek cihaza ait yurt içi ile AB ülkeleri patent müracaatları ve nefes marka tescili yapılarak koruma altına almayı başardı. Nefes Akıllı Ortam Asistanı giyilebilir akıllı cihazı ve ilgili yazılımlarını KOSGEB Ür-Ge projesi kapsamında geliştirmeye devam eden Folovmi Teknoloji, 2024'ten itibaren ticarileşmeyi ve dijital yaşam servis hizmetleri vermeyi planlıyor.

İki iyi haber

Geçtiğimiz günlerde açıklanan verilerde iki ümit verici haber vardı. Bunlardan birincisi, Türkiye için bize göre en önemli konuların başında gelen cari açığın haziran ayında aylık bazda fazla vermiş olması. Diğer ise Temmuz ayında yine aylık bazda bütçe fazlası verilmesi. Elbette bütçe dengesi de hem enflasyonla mücadele, hem de ekonomik istikrarın kalıcılığı açısından önemli bir göstergedir. Ancak, bundan daha kritik konu cari denge olduğunu dikkate alarak, biz bu yazıda daha ziyade cari denge konusundaki değerlendirmelerimizi yapalım.

Bu köşede ekonomik değerlendirmelere ilişkin yazılarımızda hassasiyetle üzerinde durulması gereken konunun cari denge konusu olduğunu defalarca dile getirmişizdir. Cari denge konusu hassasiyet gösterilmesi gereken ve ülkedeki ekonomik istikrarı ve kredibilitiyi en fazla etkileyen temel konuların başında gelmektedir.

Cari fazla

Bizim en temel gerçeğimiz, dış ticaret dengemizin sürekli açık vermesidir. Haziran ayında kurban bayramı tatili ihracatın yeterli seviyede artırılmaması yanında, ithalatın da sınırlı kalmasını sağlamıştır. Doğal olarak da, aylık bazında dış ticaret açığı 3,7 milyar \$ civarında gerçekleşmiştir. İşin içine hizmet dengesini de koyduğumuzda aylık bazda cari açık yerine, cari fazla verilen bir ayı geride bırakmış olduk.

Temmuz ayı dış ticaret verilerine baktığımızda; dış ticaret dengesindeki açık rakamının 12,4 milyar \$ civarına ulaştığını görüyoruz. Temmuz ayı rakamlarına bakıldığında; aşığı yukarı dış ticaret açığı kadar bir tutarın altın ve mücevherat ithalat kaleminden geldiğini görüyoruz. Zaten Ekonomi yönetimi hızlı bir şekilde altın ve mücevherat ithaline sınırlama getirici önlemleri yürürlüğe koydu. Burada da doğru olarak dahililde işleme çerçevesindeki ithalata izin verilmesi uygulaması devam ettiriliyor, dolayısıyla ihracat amaçlı yapılan ithalata herhangi bir sınırlama söz konusu değil. Bu çerçevede, her ne kadar temmuz ayında tekrar cari açık verilme ihtimali varsa da takip eden aylarda cari açığın daha kontrollü seyredeceğini bekleyebiliriz.

Döviz kuru meselesi

Türkiye için üzerinde en çok tartışılan konu döviz kuru seviyesidir. Bize göre yanlış olan bir algı söz konusudur o da kur yükseldiğinde ihracatın aynı şekilde artacağı ham hayalidir. Zaten önemli ihracatçılar da çoğunlukla kendileri için düşük ya da yüksek kurdan ziyade istikrarlı kur tercih edilir olduğunu ifade ederler. İhraç ürünlerimizin yoğunluğu talep elastikiyeti yüksek ürünler olduğundan, kur yükseldiğinde birim fiyatları düşürmek durumunda kalınmaktadır. Daha sonra ise bu fiyatları tekrar yükseltmek hiç kolay olmamaktadır. Sonuçta aynı tutarda ihracat bedeline karşılık daha fazla kilogram ihracat yapılması gerekmektedir. Gittmek istediğimiz yer ihracatta verimliliği artırmak, birim başı ihracat bedelini yükseltmektir. Son yıllarda özellikle savunma sanayi alanında teknoloji yoğun ürünlere yönelmemiz ve bu alandaki ihracatımız ülkemiz için umut ve gurur vericidir.

Önümüzdeki dönemlerde yenilenebilir enerji yatırımlarının daha da artmasıyla, enerji ithalatının ve dolayısıyla dış ticaret dengesinde farkın azalacağını söyleyebiliriz. Burada kritik konu yüksek kurun ihracatı artırmaktan ziyade tüketim malları ithalatını azaltıcı etkisinin daha önemlidir. Döviz kurunun enflasyon geçirgenliği çok daha fazla olduğundan enflasyonla mücadelede yüksek kurun olumsuz etki yarattığını gözden uzak tutmamak gerekiyor.

Osman
ARIOĞLU

Sosyal medya ve arama motoru şirketlerinin içerik kullanımıyla ilgili olarak hükümetler art arda yasaklayıcı kanunlar çıkarıyor. Avustralya'nın ardından Kanada'da da Çevrimiçi Haberler Yasası kabul edildi. Meta, haber içeriklerini silerken, ücret ödemeyi reddeden Google, arama sonuçlarındaki haber bağlantılarını kaldırdı.

Platformlar haber ajanslarını kurabilir

Ekonomi
Gazetecileri Derneği başkanı Recep Erçin, Google'ın dijital dünya üzerinde ciddi bir hakimiyetinin söz konusu olduğunu, telif meselesinde ciddi problemler yaşandığını söyledi. Erçin sözlerine şöyle devam etti: "Kopyala-yapıştır tarzı habercilik artmış vaziyette, konvansiyonel basın yayın organlarında üretilen haber içerikleri sosyal medya platformlarında kopyalanarak telifsiz bir şekilde paylaşıyor. Bu durumdan dolayı kamuoyu tarafından haber olarak algılanabiliyor. Kanada hükümetinin almış olduğu bu karar, gazeteciler açısından kısıtlama teşkil etmez. Bilhassa konvansiyonel medyayı koruyan bir düzenlemedir. Geleneksel ve basın açısından faydalı. Bu konu, sosyal medya platformlarının kendi haber ajanslarını kurmalarına da sebebiyet verebilir." Çevrimiçi Haberler Yasası'nın diğer ülkelere örnek olacağını savunan Erçin, "Büyük veri dünyasında yaşıyoruz. Büyük verinin toplanması ve işlenmesi ülkeler için petrol kadar değerlidir. Veriye sahip olanlar dijital dünyayı yönetebiliyorlar. Öncelikle bu verinin kimin için olduğuna karar vermeliyiz. Avrupa Birliği'nde, şahıslara ait olduğu savunulurken, ABD'de, verinin üretilen platformlara ait olduğu ifade ediliyor. Türkiye ise hem şahsi hem kamusal anlamda formül bulabilir" diye konuştu.

Dijitalde 'bedava içerik' dönemi bitiyor

FATMA GENÇ

GEÇTİĞİMİZ yıllarda Avustralya'nın, sosyal medya ve arama motoru şirketlerinin kullandığı içerikler için çıkardığı yasadan Kanada da ilham aldı. Avrupa Birliği, Meta şirketine Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) ve vergi ihlalinin dolaylı 1.3 milyar dolar para cezası verdi. Bunun üzerine Kanada da, "Çevrimiçi Haberler Yasası" tasarısı 22 Haziran'da onaylandı. Facebook ve Instagram'ın içinde bulunduğu Meta'nın yanı sıra Google gibi sosyal platformlar Kanada basını tarafından hazırlanan haber içeriklerini serbestçe kullanamayacaklar. Kanada hükümetinden gelen açıklayıcı bir notta ise "Tasarı, haber şirketlerinin haber içerikleri, baskın dijital haber araçları tarafından kullanıma sunulduğunda ve ekonomik kazanç sağladığında adil tazminat almalarını desteklemeyi amaçlayan yeni bir pazarlık çerçevesi getiriyor" deniyor.

META ÇEKİLİYOR

Meta, yasaya tepki olarak, platformlarından haber içeriklerini engelledi. Meta'nın Kanada'daki Kamu Politikası Başkanı Rachel Curran ise konuyla ilgili olarak medya endüstrisine sağladıkları katkıyı hükümetin de fark etmesini istedi. Curran yaptığı açıklamada "Platformlarımızda haber içeriklerini yayınlamayı kalıcı olarak sona erdirdik. Kanada hükümetinin, özgür ve açık internet ilkelerini destekleyen politikaları değerlendireceğini umut ediyoruz" dedi.

GOOGLE'IN TEPKİSİ

Bill C-18 kodlu yasa, sosyal medya platformlarının ve arama motorlarının, Kanada haber yayınlarına bağlantı göstermek için ödeme yapmasını şart koşuyor. Google ise bu şarta uymayı reddediyor. Düzenlemeye tepki gösteren Google Küresel İlişkiler Başkanı Kent Walker, Kanada haberlerine yönlendiren bağlantıları kaldıracağını duyurdu. Google Blog üzerinden bir yılı aşkın süredir mevzuatta makul ve dengeli değişiklikler yapılmasını savunduklarını ve Bill C-18'deki değişiklik önerilerinin kabul edilmediğini söyleyen Walker şöyle konuştu: "Bu diğer herkesin ücretsiz bir şekilde yaptığı bir şey. Bağlantılara fiyat belirlemek benzeri görülmemiş bir karar, web ve arama motorlarının çalışma şeklini bozar. Bu yasa, Kanadalıların çevrimiçi haber bulmasını zorlaştırır. Gazetecilerin hedef kitlelerine ulaşmasını da güçleştirir. Ayrıca bu uygulamanın, Kanadalı yayıncılara yönelik kıymetli ücretsiz web trafiğini azaltacağından endişe duyuyoruz."

KANADALILAR ENDİŞELİ

Kamu Politikası Forumu'nun 2017 raporuna göre, birçok Kanadalı haber medyası işletmesi küçülüyor veya tamamen

STK'lar ve devlet işbirliği yapmalı

Bilişim Medyası Derneği Başkanı Ali Yavuz Şahin, internet kullanım oranının artmasıyla birlikte, medya çalışanlarının yükünün arttığını ve düzgün haber yapabilmeleri için refah seviyesinin artırılması gerektiğini söyledi. Şahin şunları kaydetti: "Google ve Meta dijital reklamcılık gelirinin yaklaşık yüzde 80'ine sahip. Durum böyle olunca medya kuruluşlarına düşen paylar azalıyor. Türkiye'de de medya kuruluşlarını koruyacak bir yasaya ihtiyaç var. Özellikle sektörel yayınların içinde bulunduğu zor durumdan kurtulması için bu tarz koruyucu önlemler alınması gerekiyor. Bu konuda vatandaşlarımıza doğru bilgi ulaştırmak için çabalayan medya kuruluşlarımızın emeğinin karşılığını alması önemli. Bunun için sivil toplum kuruluşlarının ve devletimizin bir araya gelip çalışmalar yapmaları lazım."

kapıyor. Rapora göre, Kanada gazetecilik işlerinin en az üçte biri 2010'dan beri ortadan kayboldu. Bu arada Angus Reid Enstitüsü'nün araştırmasına göre Kanadalıların yüzde 61'i, teknoloji şirketlerinin Kanada haber kuruluşlarına ücret ödemesi gerektiğini düşünüyor. Araştırmaya göre Kanadalıların yüzde 63'ü ise Meta ve Google gibi platformlarda, Kanada haberlerine erişim engeli gelmesinden dolayı endişe duyduklarını ifade etti.

HALK İKİYE BÖLÜNDÜ

Google'ın Kanada'da haber içeriklerinin engellenmesine tepki gösteren Kanada Ulaştırma Bakanı Pablo Rodriguez, "Büyük teknoloji, reklamlardan kazandıkları milyarca dolarlardan küçük bir pay ödemek yerine, Kanadalılardan gelen haberleri engellemek için platformlarını değiştirerek para harcamayı tercih ediyor. Kanadalılar zorbalığa maruz kalmayacak. Büyük teknoloji Kanada'dan büyük değil" dedi. Kanadalılar ise bu açıklamadan sonra ikiye ayrılış durumunda. Halkın bir kısmı bu yasayı desteklerken, bir kısmı da şirketlerin ödeme yapma zorunluluğuna sert tepki gösteriyor.

ASIA TV FORUM & MARKET

6 - 8 ARALIK 2023
SINGAPUR

%50 Devlet Desteği

ASIA KITASININ PRESTİJLİ FUARI!

Dizi, Film, İçerik, TV ve Yapım Sektörü

İSTANBUL TİCARET ODASI TÜRKİYE MİLLİ İŞTİRAK ORGANİZASYONU İLE ASYA'NIN PRESTİJLİ FUARI ATF 2023'DE YERİNİZİ ALIN, DÜNYAYA AÇILIN!

ATF ASIA TV FORUM & MARKET

- İçerik sektöründe Asya kıtasının en prestijli etkinliği
- Dizi, film, TV, ortak yapım, alım-satım, farklı içeriklerin keşfi vs. birçok yeni fırsat
- 59 ülkeden 5.000 üst düzey yöneticinin katılımı
- 800 satıcı firma, 1054 içerik alıcısı
- 440 format ve içerik alıcısı

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stand inşaatı ve dekorasyonu
- Firma kayıt ücreti
- Her firmaya m² ölçüsünde kayıt imkanı
- Fuar idaresi sistemi üzerinde ikili görüşme hizmeti ve randevu temini

KATILIM BİLGİSİ

Minimum Katılım Alanı: 4 m²
Katılım m² Bedeli : 10.800 TL/m²

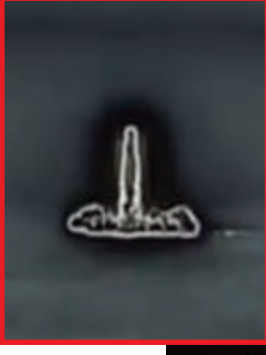
**İSTANBUL
TİCARET
ODASI** 1882

Begüm Ece / Mustafa Çağlayan / Mine Güneş

Tel : 0212 455 65 03 / 455 61 08 / 455 61 06
GSM : 0533 959 30 57
Faks : 0212 520 15 26
E-posta : begum.ece@ito.org.tr / mustafa.caglayan@ito.org.tr / mine.gunes@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | @ito_kurumsal

Uzaya erişim çalışmaları kapsamında geliştirilen sonda roketi, İğneada'dan fırlatıldı. Sonda roketi, donanımı ve özellikleri sayesinde uzay çalışmalarına büyük bir ivme kazandıracak.

Uzay sonda roketi testi geçti

ROKETSAN tarafından geliştirilen Türkiye'nin yerli ve milli sonda roketi İğneada'dan başarıyla fırlatıldı. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı'nın (SSB), sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda, "Ülkemizin uzaya erişim çalışmaları kapsamında ileri mühendislik teknolojilerimizle geliştirilen sonda roketimiz, İğneada'dan başarıyla fırlatıldı. Tüm kritik alt sistemleri yerli, milli ve özgün olarak Roketsan tarafından geliştirilen roketimizin başarılı fırlatma testi ülkemize hayırlı olsun" denildi.

HEDEFİ 550 KİLOMETRE

2020 yılında yapılan testte 135 kilometre irtifaya ulaşan

Roketsan, Şimşek Sonda Roketi ile 550 kilometre irtifaya çıkmayı hedefliyor. Yeni geliştirilen 100 kilogram ağırlığında faydalı yüke sahip SR-1 Sonda Roketi'nin irtifa hedefi ise 300 kilometre oldu. SR-1 Sonda Roketi'nin ardından Roketsan, 'Şimşek Fırlatma Aracı' için çalışmalarını sürdürecektir. 400 kilogram ağırlığında faydalı yüke sahip olacak Şimşek-1 Fırlatma Aracı ile 2027 yılında 550 kilometre irtifaya çıkılması hedefleniyor. Şimşek-1'in ardından ise daha üstün yeteneklere sahip Şimşek-2 Fırlatma Aracı gelecek.

Uzay keşfine çıkabiliyor

Sonda roket sistemleri, uzay sondalarını taşımak ve fırlatmak için tasarlanıyor. Bu roket sistemleri, sondaları hedeflenen yörüngeye veya uzak gezegenlere taşımak için gerekli itme gücünü sağlıyor. Uzay sondaları genellikle insansız araç olarak tasarlanıyor ve uzay araştırmaları için kullanılıyor. Bu sondalar, güneş sistemi dışındaki gezegenler, asteroitler, kuyruklu yıldızlar ve diğer uzay cisimleri hakkında bilgi toplamak amacıyla gönderiliyor.

Meta odaklı modada ticari marka koruması

1.NFT Nedir?

Metaverse'ün moda endüstrisini nasıl etkilediğini anlamak için NFT'leri anlamak çok önemlidir. NFT'ler, sahiplik doğrulaması sağlayan bir Blockchain teknolojisi içinde tutulan benzersiz ve değiştirilemez öğelerdir. NFT'ler, sanat eseri ve tasarım gibi dijital veya gerçek dünya öğelerini temsil edebilir. Bu gerçek dünyadaki maddi varlıkların "tokenleştirilmesi", dolandırıcılık olasılığını azaltırken bunların satın alınmasını, satılmasını ve ticaretini daha verimli hale getirir.

NFT'ler, söz konusu "nesnenin" orijinal kopyasını tanımaktadırlar. Özgünlük ve sahiplik konusunda şeffaflık sağlamak için bu dijital varlıklar, Blockchain teknolojisi kullanılarak kaydedilen işlem geçmişi ile güvenli bir şekilde alınıp satılabilmektedirler. Kripto para birimleri ile NFT'leri ayıran temel fark aynı blok zincirinden iki kripto para biriminin birbirinin yerine geçebilmesiydi. Aynı blok zincirinden iki NFT aynı görünse veya aynı parasal değere sahip olsa dahi birbirinin yerine kullanılamaz.

Moda sektöründe kullanılan NFT'ler ise müşterilerin sanal ortamlarda giyebileceği sanal giysiler, sahiplerinin etkileşimde bulunabileceği dijital içerik ve hatta fiziksel yaratımların dijital versiyonları dahil olmak üzere birçok biçim alabilmektedir.

2.NFT'ler ve Fikri Mülkiyet Hakları

NFT'lerin bir işletme için sunduğu tüm fırsatlarla birlikte, bir işletmenin veya marka sahibinin herhangi bir dayanak varlık üzerindeki fikri mülkiyet haklarının yetkisiz NFT'lerin basılması yoluyla kötüye kullanılması kaçınılmazdır. Telif hakkı ihlali, bir çoğaltma hakkı ihlal edildiğinde veya iletişim hakkı ihlal edildiğinde ortaya çıkar. Ticari marka ihlali, yetkisiz bir tarafın varlık sahibinin izni olmadan dayanak varlığa bağlı bir NFT basması ve varlık sahibinin tescilli

HUKUK GÜNDEMİ

Av. Muhammet AKSAN

ticari markalarını kullanarak NFT'nin reklamını yapması, satışa sunması ve/veya satması durumunda ortaya çıkabilir. Bir NFT'yi satın alan kişi, NFT ile bağlantılı

çalışmaya ilişkin temel fikri mülkiyet haklarının tümünü elde etmez. Alıcının özel fikri mülkiyet hakları, satışla bağlantılı lisans sözleşmesinin şartlarına göre belirlenir. Bir NFT'nin benzersiz bir belirteç olarak mülkiyeti, bu NFT'nin iliştilereleceği malzemenin mülkiyetinden ayrıt edilmelidir. Birisi bir malzemeye bağlı bir NFT satın aldığı anda, o içeriğin fikri mülkiyet haklarını otomatik olarak almaz.

3.NFT'ler ve Ticari Marka İhlali

Ticari markalar, ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan ve itibarı koruyan bir moda markasının ayrılmaz bileşenleridir. Bir NFT'nin bir ticari markayı yetkisiz kullanımı, markanın itibarına ve saygınlığına ciddi zarar verebilmektedir. Bir NFT, yerleşik bir ticari markayı kopyaladığında ve haksız yere bundan yararlandığında veya zarar verdiğinde bile, bu bir ticari marka ihlali içerebilmektedir. Örneğin, spor ayakkabılar için koruma kazanılmış bir ticari markanın ürünlerinin dijital versiyonlarına verilecek sanal tescil, üst düzey moda markalarına, değerlerinin önemli bir bileşenini oluşturan fikri mülkiyet hakları için yasal koruma sağlayabilmektedir. Sonuç olarak, dünyaca ünlü bir moda markasının, ayırt edici karakteri veya itibarı nedeniyle haksız menfaat veya gelir elde eden üçüncü kişilere karşı marka haklarının korunmasını talep etmesi ve bu tür haksız ve zarar verici kullanımları durdurması adil olacaktır.

4.NFT'lere İlişkin Hukuki Uyuşmazlıklar

Moda endüstrisinde NFT'lerin ve meta odaklı moda öğelerinin artan popülaritesi ve kullanımı nedeniyle gerçek dünyada yeni uyuşmazlıklar ortaya çıkmaktadır.

EMİNÖNÜ

"CEMİLE SULTAN LİMAN HANI RESTORANI"

HİZMETİNİZDE!

İktisadi işletmemize bağlı Eminönü **"Cemile Sultan Liman Hanı Restorani"** hizmete açılmıştır. Tarihi yarımadanın nadide manzarasını izleyebileceğiniz restoranımız, Eminönü Liman Hanı binamızın teras katında, mutfağımızın eşsiz lezzetlerini özel sunumlarla tatmanız için sizleri bekliyor.

Misafirlerinizi gönül rahatlığı ile ağırlayabileceğiniz **"CEMİLE SULTAN LİMAN HANI RESTORANI"** siz değerli üyelerimizin hizmetine sunmanın heyecanını yaşıyoruz. **Rezervasyon ile hizmet vermekteyiz.**

İTO Cemile Sultan üyelerine A La Carte serviste %25 indirim uygulanmaktadır. Misafirlerimiz aşağıdaki numaradan rezervasyonlarını yaptırabilirler.

☎ 0 (530) 386 60 01

📍 Hobyar Mahallesi Yalı Köşkü Caddesi No:9 Sirkeci/İstanbul

Alışverişte kazanç ve vicdan dengesi

“Kanaat etmekten hiç kimse ölmedi, hırs ve tamah ile de hiç kimse hükümdar ya da Sultan olmadı” Hz. Mevlana

Esasında bu haftaki mevzunun özeti, Mevlana hazretlerinin ifadesinde yerini buldu, lakin yine de büyüklerin ifadesiyle, “İnsanoğlu muamma” denildiği için “alışveriş, kazanç ve vicdan dengesi” üzerine söze yol verelim.

Ticareten umulan kazanç ve vicdan ikilisi, şimdi artık müzelerde sergilenen kulplu terazilerin gözleri gibidir. O gözlerin birinde “kazanç”, diğerinde “vicdan” vardır.

Bütün mesele, kazanç ve vicdan kefelere bir dengede tutabilmektir. Kefelerin dengesinin bozulması her şeyin bozulduğunun işaretidir. Bu sebeple yine eskiler derler ki:

“Milletleri koruyan, insanları bir arada tutan, ailelerin devamlılığını sağlayan unsur, ‘ahlaktır’. Ahlakın olmadığı yerde, ‘insan israfıyla’ birlikte pek çok zarar meydana gelir”.

İnsan olmamız hasebiyle nerede olursak olalım, hangi işi yaparsak yapalım, ekonomik olarak işlerimiz ne kadar az veya çok olursa olsun, içinde bulunduğumuz her anın sorumluluğu üzerimizden asla çekilip gitmez, başkaları da sorumluluğumuzu yüklenmez.

***

Kişinin kâtibi, beş duyu organıyla birlikte vicdandır. Medeniyetimizin havzası içerisinde “vicdan ahlakı” diye bir kavram vardır. Bu kavram zayıfladığında ticari hayatımız başta olmak üzere hemen her alanda çözümler, çaresizlikler meydana gelir ve bu durum doğal olarak işyerlerimizden ailelerimize kadar sirayet eder.

Kimsenin haberdar olmadığı açık veya gizli saklı işlerin bütününe hakkaniyetli davranılması, insaf ve vicdan donanımı ahlaki değerlere sahip çıkılması, akliselim sahibi herkesin arzusu ve beklentisidir. Ve esasında bu daimi yapılması gereken bir ödevdir.

Ahili kurumunun bize öğrettiği temel değerler çerçevesinde “olmazsa olmaz” diye her işin başında “ahlak” kavramının zikredilmesi ve uyulmasının istenmesi, toplumumuzun birlik ve beraberliğinin harcı ve mayasıdır.

Vicdanını cüzzanına bekçi yapan ticaret erbapları, kazançlarının az ya da çokluğuna bakmaz. Ne kadar doğru ve dürüst iş yapabildiğine bakarak mutlu olurlar. Tabi bu hal, hırs ve tamah sahipleri için geçerli değildir. Hırsın ve tamahın olduğu yerde adalet ummak, samanlıkta iğne aramak demektir.

***

Ticaretin bir başka ana temel direklerinden üçünü hatırlamak ve hatırlatmakta fayda vardır. Aile ve iş hayatımızın her noktasında önemli pusulamız ve yol haritamızın birincisi; “Adalet” ikincisi; “doğruluk”, üçüncüsü; “dürüstlük” olarak bilinir.

Malum olduğu üzere “Adalet”; terazinin kulpunu tutan vicdandır. “Dürüstlük”; şahısların kendilerini olan saygısının tapusudur. “Doğruluk” üzerine ise İstiklal Marşı Şairimiz Mehmet Akif’ten cevap verelim: “Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek”.

Yazının sonuna gelirken “alışverişte kazanç ve vicdan” dengesine dair kendimize sorular sormalıyız:

“Rızımı kazandığım işimi; adaletli, doğru ve dürüstçe yapıyor muyum?”
“Bu yaptığım işlerden zarar görenler veya görecekteler var mıdır?”

Yeri geldi Mahatma Gandi’nin bir sözü aklıma düştü: Gandi diyor ki;

“Her akşam uykuya geçmeden önce kendi kendime sordum. ‘Bugün kimseye bir haksızlık ettim mi veya bir zararım dokundu mu’ der, ertesi gün o kimselerden özür dilemek isterdim”.

***

Velhasıl; “emek ve ekmek” kavramı, hayatın özüdür ve vicdanın hâkim olması beklenir. Sanırım ekmek parasını kazanmak için ister alanlardan ister satanlardan olalım, elbette ekmeğimiz ve emeğimize zarar vermek istemeyiz.

O vakit tüm işlerimizde “vicdan hâkimine” uymalı ve insanımızın haz ve hız çağının tsunamisine düşmemesine, sadece tüketen bir canlıya dönüşmemesine mani olmalıyız.

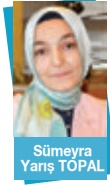
Hüseyin ÖZTÜRK

İstanbul Ticaret Odası’nın Dersaadet Kütüphanesi altıncı ayını da geride bıraktı. İlk altı ay istatistiklerine göre kütüphanede kullanıcılara açık olan yayın sayısı 22 bine ulaştı. En dikkat çekici koleksiyonlarından biri olan Nadir Eserler Koleksiyonu’nda alınma sürecinde olanlarla birlikte yaklaşık bin adet eser bulunan kütüphane, İstanbul Ticaret Odası’nın 141 yıllık tarihi birikimini okuyucularına aktarıyor.

141 yıllık birikim bu kütüphanede

İSTANBUL Ticaret Odası’nın İstanbul kültür hafızasına en büyük hediyelerinden biri olan Dersaadet Kütüphanesi ilk altı ayı geride bıraktı. Zengin koleksiyonu, hizmet verdiği tarihi bina ve kullanıcı dostu yapısıyla dikkat çeken kütüphane, İstanbul Ticaret Odası’nın 141 yıllık birikimini Türkiye’nin her yerinden gelen okuyucularla buluşturuyor.

Sümeysa Yaris TOPAL

TARİHİ BİNADA

Dersaadet Kütüphanesi “Türk mimarisinin yüz aklı” olarak nitelenen Mimar Vedat Tek imzalı Liman Han’ında hizmet veriyor. Aynı zamanda ticaret tarihinde önemli bir kültür hazinesi konumunda olan 116 yaşındaki bina, geçtiğimiz yıllarda İstanbul Ticaret Odası tarafından restore edilerek İstanbul’a armağan edilmişti. Dersaadet Kütüphanesi; duvarlarında, merdivenlerinde, odalarında asırlık hikayelerin izlerini gelecek kuşaklara bu kadim binada okuyucularına aktarıyor.

4 ANA KOLEKSİYON

Dersaadet Kütüphanesi dört ana

koleksiyonla İstanbul kültür haritasında önemli bir durak görevi üstleniyor. Bunlar; İstanbul Koleksiyonu, Ticaret ve Ekonomi Koleksiyonu, Genel Koleksiyon ve Nadir Eserler Koleksiyonu alt başlıklarından oluşuyor. Bunların yanı sıra İstanbul Ticaret Odası Yayınları Koleksiyonu da kütüphanede okuyucularla buluşuyor. Kütüphane toplam 22 bin eserden mürekkep arşivi ile araştırmacılar için önemli bir merkez konumunda. Kütüphanenin koleksiyon sayısı günlük olarak yenilenirken bu sayının Aralık ayında 100 bine çıkması hedefleniyor.

ŞAKİN ÇALIŞMA İMKANI

Özellikle ekonomi, ticaret ve İstanbul araştırmacılarının yeni rotası konumunda olan Dersaadet Kütüphanesi sakin çalışma ortamı ile de dikkat çekiyor. Geniş, ferah ve aydınlık salonları ile araştırmacılara huzurlu bir ortam sağlayan kütüphanede; derin araştırmalar için dikkat dağınıklığını önlemek için rezervasyonlu çalışma sistemi de uygulanıyor. Tarihi binanın iki katında hizmet veren

kütüphanede üç araştırma ve çalışma salonu bulunuyor. Kütüphanenin 62 rezervasyonlu 46 rezervasyonsuz olmak üzere 108 kişilik çalışma salonu kapasitesi bulunuyor.

YENİ NESİL SİSTEM

Dersaadet Kütüphanesi dijital koleksiyonu ile de dikkat çekiyor. Yeni nesil kütüphane vasfıyla da okuyuculara imkanlarını aktaran kütüphane Online ve Uzaktan Erişim (VETİS) Sistemi ile 130 veri tabanına ulaşma hizmeti sağlıyor. Bu veri tabanlarının tamamı açık erişim ve ücretsiz olma özelliği taşıyor.

Kütüphanenin şu an 1050 aktif üye sayısı bulunuyor, haziran ayı verilerine göre kütüphane RFID sistemli kullanıcı girişi 7 bin 500, online tarama sayısı 7 bin 437, elektronik kaynakların kullanımı da 687 kişi kapasitesine ulaştı.

Asırlık eserler

Dersaadet Kütüphanesi’nin en dikkat çekici koleksiyonlarından bir tanesi de Nadir Eserler Koleksiyonu. Kütüphanenin ikinci katında yer alan bu kadim koleksiyon, alınma sürecinde olan eserlerle birlikte yaklaşık bin eserden oluşuyor. Koleksiyonun en eski parçası 1804 tarihli Tarih-i Vasiif isimli eser. Osmanlı İmparatorluğu’nun siyasi ve sosyal yapısını anlatan kitabın yazarı ise Ahmet Vasiif. Koleksiyonda İstanbul Ticaret Odası’nın çeşitli alanlarda yaptığı Osmanlıca yayınlar da bulunuyor. Son derece titiz ve detaylı çalışmalar sonucunda seçilen yayınlar arasında; Osmanlı tarihi, siyaseti, ticaret, hukuk, ziraat, hayvancılık ve edebiyat konularını kapsıyor. Ayrıca İslam ve Osmanlı dönemi bilim insanlarının biyografileri, arkeoloji, görsel ve sanat değeri yüksek eserler de bulunuyor.

Kitap İstanbul

www.kitapiststanbul.org.tr

Hazırlayan: ÜMİT ÇAKAR

Kültürel Değişim ve Endüstrileşme Sürecinde 2010-2020 Türk Dizileri

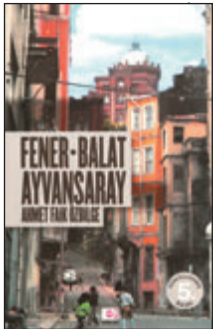
Kültür endüstrisinin en önemli boyutlarından biri de “Dizi, film, içerik, TV ve Yapım” sektörüdür. Özellikle dünyada marka haline gelmiş, ihracat potansiyeli oldukça yüksek ve birçok sektörü de etkileyebilen stratejik bir güce kavuşmuş Türk dizi sektörü üzerine kapsamlı bir çalışmadır. Bu özel yayın, kapsadığı on yıllık dönem içerisinde başka hiçbir alanın sahip olmadığı kadar etkileşime sahip başlıklardan ve saha araştırmalarından oluşmaktadır. Özenle seçilmiş başlıklardan oluşan bu yayın bir derleme eser olmakla beraber birbirini tamamlayan konularıyla da keyifle okunacak bütün bir eser özelliğine sahiptir. Ayrıca konunun özelliği, içeriğinin yoğunluğu, ele alışı biçimi, içerdiği veriler ile saha araştırmalarıyla da kaynak bir yayın olma özelliği göstermektedir. *İstanbul Ticaret Odası Yayınları, 2022*

Fener-Balat Ayvansaray

Yazar, Fener, Balat ve Ayvansaray semtlerini karış karış dolaşarak bu kitabı kaleme alıyor. Kitapta, Kariye Müzesi’nden başlayıp, Ayvansaray Surları’nı takip eden, sonrasında da Balat ve Fener’i geçip, Cibali’ye dek uzanan, bir tam günde kat edilebilecek gezi güzergahında Bizans ve Osmanlı döneminden kalan, bir kısmı kaderine terk edilmiş, bir kısmıysa hâlâ zamana direnebilen sinagog, kilise, cami, saray, zindan, türbe, mektep, hamam ve çeşmelerin hikayeleri yer alıyor. Üç dine mensup insanların yan yana kutladıkları Paskalya, Hidrellez, Hamursuz ve Ramazan bayramlarında neler yapıldığını, neler yenilip içildiğini, içinde her şeyin bulunduğu ve bir arada yaşanmanın simgesi olan aşurenin tadını alırmuşçasına okuyacaksınız.

Ahmet Faik Özbilge
E Yayınları

Nadir eserlere nadir koruma

Kütüphanenin Nadir Eserler Koleksiyonu yüksek güvenlikli koruma ve bakım rutinleriyle de dikkat çekiyor. Kuruma yeni gelen tüm eserler koleksiyona girmeden önce kontrol ediliyor. Açık renkli bir zemin üzerinde; tüm sayfaları, ciltli ise sırtı, çerçevesi ise arkası, içi ve diğer eklentileri dikkatle inceleniyor. Bu işlem devam ederken arşiv kutusu içinde saklanan eserin diğerleriyle temasından kaçınılıyor. Sonrasında eser durum tespiti yapıldıktan sonra, yapılması planlanan

konservasyon - restorasyon işlemleri başlatılıyor. Böcek, mantar, asitlenme, ciltteki bozulmalar, mürekkep bozulması, sararma, yırtılma, cetvel kırığı ve diğer sorunlar başlığı altında bozulma durumları tespit edilen eserler restorasyon ihtiyacına göre ayrılarak çalışmalara başlanıyor. Bölümün nem ve sıcaklık dengesi sürekli kontrol edilerek eserler muhafaza ediliyor. Eserlerin müze kağıdı eşliğinde asitsiz kutularda saklanmasına özellikle dikkat ediliyor.

YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA BAŞVURULARI DEVAM EDİYOR!

Yarından önce doğru yerdesin...

Şimdi
Yükselme
Zamanı

Bi' Farkın Olsun

444 0 413
www.ticaret.edu.tr

ticaret.edu.tr

İSTANBUL
TİCARET
ODASI
— 1882 —